

Regio
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 628

vineri 29 septembrie 1961

8 pagini 25 bani

În școlile profesionale de pe lângă marile uzine ale patriei noastre ucenicii își însușesc cunoștințe și deprinderi temeinice, învață să execute lucrări de calitate. În clișeu: Elevi ai școlii profesionale de pe lângă Uzinele de aparate electrice din București lucrînd în secția de strungărie a uzinelor.

Viitorii stăpîni ai oțelului

Toamna a sunat din trimbișe și s-au adunat bobocii la numărătoare. Sînt bobocii vieții — generația de mîine.

Cîți să fie-n curtea aceasta, a celui mai tînăr centru școlar metalurgic, care pregătește cadre pentru gigantul industriei noastre socialiste, Combinatul siderurgic din Galați? Cîți? — căci e o mare de capete tuse proaspăt, agitîndu-se nerăbdătoare și umplînd curtea cu un frează de voci pe jumătate bărbătești, pe jumătate de copil. Sînt aproape două mii. Mulți sînt cu valize și-s gata de drum.

Cineva anunță tare, curmînd gălăgia:

— Astăzi pleacă cei care vor învăța la Hunedoara, la Oțelul Roșu, la Reșița și la Turnu Severin. Delegații o să vă dea bilete. Avem vagoane speciale.

— Dar noi, cei care vom învăța la București?

— Voi? Voi plecați mîine dimineață.

Zgomotul se întinde iar. Petre Păiș, colectivist din comuna Balotești, raionul Panciu, își ține băieții lângă el și-i tot dădăcește:

— Iacă, vi se dau toate gratuit: haine și mîncare și cărți. Să nu cumva să vă faceți de ris. Eu n-am putut învăța așa. Dar sînt fericit pentru voi. Băgați de seamă cum vă purtați.

Păiș voise și el pe vremuri să învețe o meserie. Voise... Acum, iată, și-a adus amîndoi fiii la școala marelui Combinat siderurgic de la Galați și-și împlinesc visul prin ei.

Comunistul Ion Munteanu de la Șantierul naval Galați nu e mai puțin emoționat. Incercatul constructor de nave se simte dator să pună și el umărul la construcția acestui grandios obiectiv al socialismului, care va face din Galați o vestită cetate a oțelului. Îndrumîndu-și feciorul către această școală se simte parcă mai legat de uriașul combinat de mîine. Iar Niță Tușu, care și-a adus și el feciorul aici, se gîndește că în felul acesta se războacă pe Suflu, fostul stăpîn al moșiei din jurul comu-

nei Sulești, raionul Făurei, din pricina căruia a trebuit să se întoarcă după numai un an de școală. Căci Suflu pretindea să i se plătească pentru că permite celor din satul lui să se ducă la învățătură. Și bătrînul n-a avut de unde...

A prins să facă ordine printre băieți maestrul-instructor al centrului școlar, Constantin Enache. E cărunt maestrul. A apucat să învețe o meserie pe vremea cînd ucenicia se făcea cu foame, cu bătaie, în zdrențe. Cînd trebuia să furi meseria. Pe vremea cînd — așa cum se plîngea la 1 octombrie 1936 un director de școală din cartierul Bădălan al orașului Galați — din 346 de elevi doar 37, adică 11 la sută, își puteau cumpăra cărți.

Maistrul trece printre băieți și vede în ei oțelarii, furnaliștii și turnătorii de mîine ai Combinatului. Copiii aceștia au avut de unde și alege meseria. Ce minunată e dilema lor! Să fii strungar în metale sau forjor-rabotor? Ori, poate, forjor sau lăcătuș mecanic montator? Și, la o adică, parcă trefilator nu-i bine? Dar laminator?

În birou, la directorul Centrului școlar tov. Iordache Tojan, s-au adunat șalzezi de oameni. Dintre ei, treizeci sînt ingineri. Ceilalți — maîstri, profesori. E colectivul care va educa pe viitorii muncitori ai combinatului. Școala a primit 1660 de elevi. Mai avea 314 dinainte. Dintre aceștia o mie vor învăța la Hunedoara, la București, Birlad, Tirgoviște, Craiova, Cîmpia Turzii, Oțelul Roșu, Turnu Severin, Brașov. Vor învăța acolo și se vor întoarce aici, la torentul de foc al oțelului, să-l strunească. Deocamdată însă trebuie organizată plecarea lor. Iar ceilalți trebuie luați în primire.

Pretutindeni în întreaga țară, colosului siderurgic de la Galați îi sînt pregătiți viitorii muncitori.

Maria Radu
Galați

Știri — Știri

In laboratoarele noi ale școlii

La deschiderea noului an de învățămînt, cei peste 1200 de elevi de la Școala medie „Ștefan cel Mare” din Suceava au constatat cu bucurie că școala lor s-a îmbogățit cu două laboratoare noi — unul de fizică și altul de chimie.

În noile laboratoare ale școlii, dotate cu aparate moderne de fizică, chimie, electrotehnică, se vor desfășura multe experiențe și lucrări practice interesante, care vor contribui la înarmarea elevilor cu temeinice cunoștințe și deprinderi, la buna lor pregătire pentru viață.

Muncitori și maîstri cu profesii moderne

În acest an de învățămînt școlile profesionale, tehnice și de maîstri ale Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei pregătesc muncitori și maîstri cu profesii moderne, cerute de nivelul tehnic ridicat și de gradul înalt de automatizare al noilor unități ale industriei noastre chimice și petroliere. Se pregătesc astfel mecanici pentru automatizare, maîstri electromecanici pentru instrumente de automatizare și măsură etc. În noua școală care și-a început zilele acesteia activitatea la Năvodari studiază viitori operatori chimiști și maîstri pentru

industria îngrășămintelor chimice cu fosfor și a acidului sulfuric. În noul oraș Onești urmează a fi dat în scurt timp în folosință un complex școlar care va pregăti specialiști necesari tinerei noastre industrii de materiale plastice.

Școlile industriei chimice și petroliere sînt frecventate în acest an de peste 10.000 de elevi, cu aproape 2000 mai mulți decît în anul trecut. Mai mult de jumătate din aceștia vor stăpîni profesii legate de tehnica cea mai modernă.

Pentru educarea comunistă a elevilor

Muzeul de artă plastică din Ploiești contribuie larg la educarea comunistă a elevilor.

Sute de elevi din școlile de cultură generală, profesionale și tehnice au avut posibilitatea să asculte, în cadrul muzeului, prelegeri însoțite de proiecții despre opera lui N. Grigorescu, Luchian, Th. Aman ș.a.

Pe lângă aceasta, muzeul de artă a luat inițiativa de a trimite în școlile din orașele și satele regiunii expoziții volante. La Școala tehnică petrol-chimie, de exemplu, a fost prezentată o expoziție de gravuri originale intitulată: „Din realizările poporului nostru”. Expoziția a fost vizitată de peste 2000 elevi.

Citiți în acest număr:

O sarcină mereu actuală: Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist — pag. 3.

Insemnări de la lecții — pag. 4.

Formarea unei concepții juste despre cîmpul material — pag. 5.

Părerea noastră — pag. 7.

ASISTENȚELE LA LECȚII

În școlile serale, pe lângă obiectivele obișnuite, asistențele la lecții au și obiective specifice, decurgând din condițiile de muncă în aceste școli. Astfel de obiective sînt, de pildă, urmărirea felului cum se adaptează muncitorii-elevi din clasa a VIII-a la cerințele școlii, cum se străduiesc cadrele didactice să asigure însușirea cunoștințelor încă din clasă, din timpul lecției etc.

Iată, de exemplu, ce mi-au arătat asistențele de anul trecut în ceea ce privește sprijinirea muncitorilor-elevi din clasa a VIII-a și ce măsuri s-au luat pe baza lor.

Am observat, după ce am asistat la câteva lecții la începutul anului școlar, că unii dintre elevii clasei a VIII-a, îndeosebi cei care n-au urmat cursurile de pregătire, întâmpinau greutăți în însușirea materiei predate. Era un lucru firesc căci, după ce intraseră în legătura cu școala timp de 4-5 ani, uitaseră unele cunoștințe necesare înțelegerii materiei. Aceasta a dus la necesitatea ca o perioadă oarecare să se folosească unele metode și procedee care să-i aducă pe toți muncitorii-elevi la nivelul cerut de însușirea cunoștințelor în clasa a VIII-a. Pe lângă faptul că ei au fost îndrumați în ceea ce privește planificarea timpului de studiu, munca independentă cu manualul etc., s-au prevăzut în planurile calendaristice câteva lecții de recapitulare a unor cunoștințe predate în clasele V-VII. La matematică, de pildă, s-au recapitulat unele cunoștințe de aritmetică și algebră, astfel încît muncitorii-elevi să fie stăpîni pe deprinderile de rezolvare a exercițiilor cu fracții ordinare și zecimale, să-și reamintesc proprietățile proporțiilor etc. Pentru o cît mai temeinică însușire a cunoștințelor am propus profesorilor să fixeze, în ziua liberă, câteva ore de consultații și meditații pentru elevii care mai întâmpinau unele greutăți.

Una din problemele principale ale muncii în școala serală, care necesită o urmărire permanentă este temeinica fixare a cunoștințelor predate.

În anul trecut, în urma unei perioade de o lună și jumătate de asistențe la lecții, am constatat că unii profesori nu dau momentului fixării toată atenția cuvenită. O parte dintre aceștia nu realizau de loc fixarea, alții o realizau în numai patru-cinci minute, ceea ce ducea la insuficiența însușirii cunoștințelor de către muncitorii-elevi și la cerea mari eforturi în afara orelor de curs. Am observat că, de obicei, profesorii care nu realizau fixarea întâmpinau greutăți în lecția următoare, pentru că elevii nu-și însușeau temeinic materia predată. De pildă, la 6 lecții diferite la care nu s-a făcut fixarea, verificarea cunoștințelor a durat câte 20-30 minute, pe cînd acolo unde fixarea se realizase în lecția anterioară în condiții bune (în oca. 10 minute), verificarea cunoștințelor în lecția următoare dura doar 10-15 minute, căci elevii își însușiseră cunoștințele temeinic.

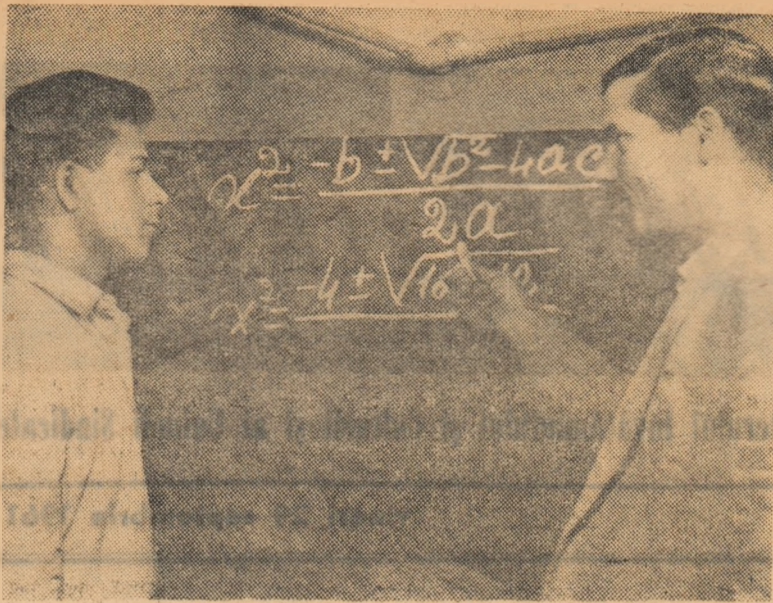
După ce am arătat individual profesorilor respectivi că trebuie să înlăturo această lipsă, am discutat problema fixării cunoștințelor și într-o ședință de lucru. Am subliniat importanța fixării cunoștințelor nou predate și deficiențele ce decurg din nerespectarea acestui moment al lecției — deosebit de important în condițiile școlii serale — am popularizat metodele bune ale unor profesori pe această linie și am cerut cadrelor didactice să intensifice schimbul de experiențe pentru îmbunătățirea activității. Faptul că problema a fost discutată pe baza unor date concrete a dus la o dezbateră însuflețită. Numeroși profesori au luat cuvîntul venind cu propuneri pentru îmbunătățirea muncii. Ca urmare, s-a ajuns la o sistematizare mai bună a lecțiilor pentru ca acestea să se poată încadra în timp și să rămînă vreme suficientă pentru realizarea fixării. De asemenea, elevii au fost stimulați și antrenați în mai mare măsură în desfășurarea unei activități independente în clasă.

Asistînd la lecții am observat și faptul că unii elevi nu puteau exprima liber o idee completă. Ei cunoșteau materia, răspundeau bine la întrebările profesorilor, dar așteptau aceste întrebări. Chiar și unii profesori creau această situație, nelăsîndu-i pe elevi să dea răspunsul complet. La unele materii, de exemplu, pentru o notă se puneau câte unui elev și 15 întrebări. Aceasta îi împingea și pe elevii care puteau să expună toată problema în așteptate întrebări.

Am ridicat această problemă la una din ședințele de lucru. După dezbateri ample, s-a hotărît desfășurarea unei munci de cercetare pentru găsirea celor mai bune metode didactice în vederea lichidării lipșurilor. În acest scop s-a alcătuit o comisie compusă din profesori de limba română, matematică, fizică, chimie, pentru a studia care sînt cele mai bune procedee de a antrena pe elevi să se exprime liber. Unii dintre aceștia, după ce au urmărit problema un anumit timp, au făcut dări de seamă asupra rezultatelor obținute în cadrul cercetării și au recomandat câteva procedee care să fie aplicate în toată școala. Astfel, s-a recomandat ca elevii să fie lăsați să vorbească liber, fără a fi întreruși chiar dacă se exprimă greșit, iar la sfîrșit să li se arate — fie de către ceilalți elevi, fie de către profesori — greșelile făcute. Elevilor mediocri li s-a dat uneori și un plan după care să răspundă. Cercetarea continuă și în acest an sub îndrumarea conducerii școlii, comunicîndu-se periodic rezultatele înregistrate.

Promovarea celor mai bune metode de predare este o datorie principală a directorului din școala serală. El trebuie să îndrume și să antreneze cadrele didactice într-o participare activă la cercetarea temă să descopere cele mai bune metode de instruire și educare a muncitorilor-elevi, să facă din școală un adevărat laborator de descoperire a noului. Spre acest rezultat trebuie să tindă prin toată munca lui, ca și prin asistențele la lecții.

Prof. Gh. Ilie
Sibiu

Curs seral cu petroliști de la Bilteni, regiunea Oltenia

Mică neînțelegerere

De fiecare dată cînd intră în clasă, cere copiilor, cu voce domoală, să ridice bucățelele de hîrtie rămase pe sub bancă, să-și revizuiască ținuta, dacă nu au făcut-o „așa cum se cuvine, înainte de a intra profesorul”. Vrea ca în clasă să fi curățenie, ordine și disciplină perfectă. Și bine face. Nu e de mirare că elevii lui se obișnuiesc tot mai mult să-l aștepte în liniște, ordine și curățenie.

Profesorul începe să se simtă mulțumit de progresele copiilor în ce privește însușirea bunelor deprinderi, cînd o scenă de câteva clipe doar îi arată că totuși... mai are multe de făcut.

—Copii, a rămas între bănci o hîrtie mototolită — le atrage el într-o zi atenția.
Capetele mici se apleacă în

dreapta și în stînga, descoperind pe dată hîrtia cu pricina, aflată în dreptul a două bănci, la jumătatea distanței dintre ele.

Imediat, Andrei, unul din cei doi elevi din apropierea foii de hîrtie, se apleacă și luînd-o o aruncă sub banca celuiălalt. Dar acesta se scoală, se ghemuiește sub bancă, ia hîrtia și i-o aruncă lui Andrei înapoi.

— Ce faceți acolo? — se miră profesorul. De ce nu ridicați hîrtia?

— Ela aruncat-o, tovarășe profesor — se plînge Andrei.

—Nu, nu-i adevărat, ripostează roșu de minie celuiălalt. Nu eu am aruncat-o!

— Se poate să nu știm precis cine a aruncat hîrtia, intervine profesorul. Cel care a făcut așa să nu mai facă altă dată. Dar

Un nou local de școală

În comuna Șiclău din raionul Criș s-a inaugurat de curînd un nou local de școală. La festivitatea inaugurării au participat pe lângă elevii și profesorii școlii, țărani colectivisti din comună, care au contribuit larg la ridicarea acestui local. Prin contribuția lor voluntară, cu sprijinul și îndrumarea permanentă a organizației de partid, noul local a fost ridicat într-un timp scurt.

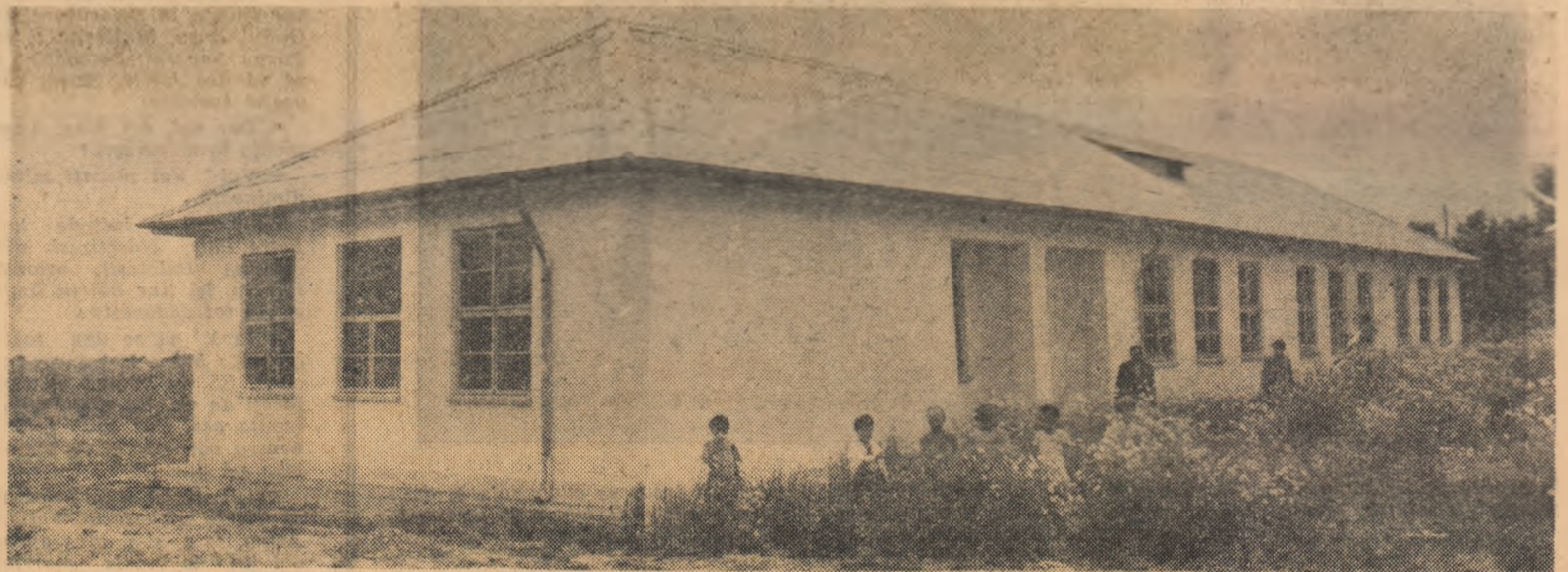
Copiii din comuna Șiclău au așteptat bucuria de a învăța într-un local modern, încăpător și luminos, înzestrat cu tot ce este necesar unei desfășurări a muncii instructiv-educative.

acum ce-i de făcut? Să ne lăsăm clasa murdară și pe colegi să învețe într-o ambianță neplăcută? Clasa ne aparține. Și ție Andrei, și celuiălalt, și celorlalți. Tutaror. E clasa noastră: cum să nu o îngrijim?

N-au mai fost necesare alte explicații. Copiii au înțeles spusele profesorului și o dată cu aceasta a dispărut și hîrtia.

Dar și profesorul a înțeles din mica întâmplare că în formarea bunelor deprinderi cerințele noastre față de copii nu trebuie să apară ca niște capricii, ci ca fiind izvorîte din respectul pentru locul nostru de muncă, pentru colectivul în care muncim, din însăși cerințele societății noastre noi.

M. V.

Clădirea nouă a Școlii de 7 ani din comuna Răstoaca, regiunea Galați, dată în folosință în cursul acestui an

De la vorbe la fapte

Oră de lectură literară în clasa a VI-a.

Sever, profesorul își ascultă elevii care au avut de memorat fragmentul din poezia „Patria” de Mihai Beniuc din cartea de limba română și de analizat conținutul lui.

Sînt întrebați unul, doi, trei elevi... De la început se vede că școlarii au îndrăgît poezia: cu toții au învățat-o, iar din felul cum o spun pe de rost se observă că au și înțeles-o.

Dar iată, la elevul Mihai Marinescu profesorul e nevoit să se oprească. Acesta nu și-a învățat lecția și acum încearcă să îngîne niște scuze pentru a ieși cu fața curată. Argumentele însă nu rezistă, așa că profesorul, manifestîndu-și profunda nemulțumire, îi cere să stea jos și-i pune o notă proastă în catalog. Învățat cu asemenea note încă de anul trecut Mihai pare că nici nu se sinchisește: se așează în bancă și continuă a se juca cu picșul.

Lecția merge mai departe. Sînt relevate sentimentele de dragoste, stimă și admirație ale poetului față de patria sa, se stăruie asupra a ceea ce înțelege el prin cuvîntul patrie, asupra datoriilor care le revin elevilor, ca buni cetățeni ai patriei, asu-

pra răsunsetului pe care l-a avut poezia în sufletul fiecăruia.

—Prima noastră datorie față de patrie — spune o elevă — este să învățăm bine.

—De ce socotiți voi că aceasta este o datorie patriotică? — intervine profesorul.

—Socotim că aceasta este o datorie patriotică — răspunde un alt elev — pentru că numai pregătindu-ne bine din școală vom putea fi de folos patriei noastre, poporului muncitor.

Profesorul încheie ora mulțumit în sinea lui că aceasta s-a desfășurat bine, că elevii au putut să răspundă la întrebările ce li s-au pus, că au memorat poezia și au știut să o recite frumos. „Doar Mihai Marinescu — gîndește profesorul — doar el... Unul singur” — se liniștește el, hotărît să fie mai sever cu Mihai pentru a-l determina să învețe.

Aceeași lecție la o altă clasă a VI-a.

Profesoara lucrează cu toți copiii. Întreabă unul, doi, trei elevi... Și aci copiii recită frumos poezia, dovedesc că au înțeles sensurile ei adînci.

Dar și aci profesoara e nevoită să se oprească la Nicolae

Cimpeanu — un elev care nu și-a învățat lecția. Arătîndu-și mîhnirea, îl invită să stea jos și îi cere să fie măcar acum atent la ceea ce se discută în clasă. Din cînd în cînd îl mai întreabă, punîndu-l în situația să judece unele lucruri și să răspundă.

Se cer aceleași referiri cu privire la semnificația cuvîntului patrie, la mijloacele folosite de poet pentru exprimarea înaltului sentiment patriotic, la îndatoririle celor mici față de patria socialistă. La această din urmă problemă răspunde bine chiar și Nicolae Cimpeanu.

Profesoara nu se limitează doar la a cere copiilor să spună pentru ce a învățat bine constituie o datorie patriotică de căpetenie a fiecăruia.

—Copii, se adresează ea clasei, care dintre voi a dovedit astăzi că nu este un bun patriot?

Ca la comandă privirile se întorc spre Nicolae Cimpeanu care, plecîndu-și capul, se ridică în picioare.

—Ce notă ar merita el astăzi? —Patru — răspund copiii în cor.

—Ei bine, îl întreabă ea pe Nicolae — frumos ar sta să scriu în catalog, la rubrica ta, un paragraf, deci să scriu că nu țiai fă-

cut datoria față de patrie, datorie pe care văd că o cunoști? Elevul se înroșește mai tare și nu răspunde.

—Să socotim, copii, fapta lui o greșală — propune clasei profesoara. Și să-i dăm posibilitatea să dovedească dorința de a se îndrepta.

Apoi, îmbrățișînd cu privirile întreaga clasă, profesoara se adresează elevilor:

—Cine nu și-a mai învățat lecția pentru astăzi?

În bănci e liniște. Nu se mai ridică nimeni în picioare. Și nu fiindcă toți ar fi știut lecția ca pentru nota zece și, bineînțeles, nu de frica notelor proaste — își dau seama că profesoara nu va pune astăzi asemenea note — ci de rușine. Rușinea de a spune tuturor că nu țiai făcut datoria față de patrie.

„Unul singur, sau poate mai mulți” — se liniștește profesoara închizîndu-și catalogul și hotărînd să găsească și alte mijloace pentru a cultiva la elevi simțul datoriei față de patrie, pentru a stabili o permanentă concordanță între vorbele și faptele lor.

A. C.

O sarcină mereu actuală:

EDUCAREA ELEVILOR ÎN SPIRITUL PATRIOTISMULUI SOCIALIST

Pîntre preocupările majore ale lucrătorilor școlii noastre, educarea generației tinere în spiritul patriotismului socialist ocupă fără îndoială locul central. E un obiectiv mereu pe ordinea zilei în strădania de a plămădi omul nou, cetățeanul de mîine al patriei, o sarcină mereu actuală.

În ce anume rezidă însemnătatea acestei sarcini, ce anume îi conferă caracterul acesta de permanență, de veșnică actualitate?

La Congresul al III-lea al P.M.R., tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat cu deosebire faptul că viața, realitățile vieții noastre socialiste dovedesc cu prisosință ce forță uriașă reprezintă conștiința tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea în viitorul luminos al patriei și hotărîrea lor neștrămutată de a-și aduce contribuția la victoria deplină a socialismului în patria noastră. În această lumină, patriotismul socialist ne apare ca un factor de conștiință de o covârșitoare însemnătate. Dragostea conștientă și activă față de patrie, bazată pe convingerea superiorității orînduirii noastre socialiste, îl face pe individ să se identifice cu interesele poporului său, să-și pună toate forțele în slujba poporului, să dea dovadă de abnegație și eroism pentru binele patriei. Iată de ce-i educăm pe elevii noștri în spiritul dragostei înflăcărate față de patria noastră socialistă, în spiritul devotamentului față de popor și față de Partidul Muncitoresc Român — purtătorul intereselor vitale ale oamenilor muncii din patria noastră — în spiritul năzuinței de a contribui cu toate forțele la înflorirea și întărirea patriei.

Pe aț e de însemnată această sarcină, pe aț e de complexă. Pentru că patriotismul socialist nu-i doar un sentiment, ci trebuie interpretat ca un fenomen moral-politic complex. Educarea în spiritul patriotismului socialist presupune, pe de o parte, formarea la elevi a unui sistem de reprezentări, noțiuni, idei clare despre patrie și popor, despre frumusețea și bogăția țării noastre, despre istoria glorioasă de luptă a poporului pentru libertate, despre tradițiile eroice ale partidului și despre înfăptuirile clasei muncitoare sub conducerea sa, despre superioritatea orînduirii socialiste și despre avîntul economiei, științei, culturii noastre, despre prietenii noștri și despre sistemul mondial socialist — din care și țara noastră face parte — ca factor hotărîtor al dezvoltării societății contemporane. Pe acest temei clădim conștiința patriotică a elevilor noștri. Pe baza unor astfel de reprezentări și noțiuni li se pot forma elevilor convingeri ferme și sentimente patriotice profunde.

Patriotismul socialist presupune, așadar, și un fond afectiv de sentimente moral-politice cum sînt dragostea fierbinte față de patria socialistă, admirația pentru frumusețile sale, respectul adînc față de opera constructivă pe care o înfăptuiește poporul nostru harnic și talentat, devotamentul fără margini față de conducătorul său încrecat — partidul, mîndria de a fi cetățean al Republicii Populare Romîne, mîndria pentru trecutul revoluționar și pentru înfăptuirile revoluționare de azi, convingerea fermă asupra superiorității regimului de democrație populară și încrederea în viitorul fericit al patriei, prietenie sinceră față de toate țările lagărului socialist, dragoste și respect față de poporul sovietic, constructor al comunismului, ură neîmpăcată față de dușmanii patriei. În sfîrșit, educarea patriotismului socialist presupune elaborarea unui sistem de obișnuințe și a unei conduite pătrunse de spirit patriotic. Cu alte cuvinte, adevăratul patriotism nu se rezumă la declarații, la vorbe meșteșugite, ci se exprimă prin fapte și acțiuni vii în folosul patriei, prin participare organizată și activă la viața social-politică a țării.

Drumul spre atingerea acestor importante obiective deschide în fața cadrelor didactice cîmpul, vast al unei interesante, multilaterale și pline de răspundere activități educative. Începuturile ei le găsim aco-

lo unde școlarul pășește pentru prima oară pragul școlii, iar încheierea acolo unde el, trecînd dincolo de pragul școlii, pășește în viață în calitate de constructor și cetățean demn al țării. Această activitate poate fi asemănătoare cu un cerc care se lărgeste tot mai mult pe scara vîrstelor: reprezentările și noțiunile despre patrie se îmbogățesc, se dezvoltă convingerile și sentimentele patriotice, apar mereu posibilități noi ca elevii să se manifeste activ pe linia acestor convingeri și sentimente. În procesul activității se îmbină eforturile comune ale unui întreg șir de factori educativi, în front comun: cadrele didactice, organizațiile U.T.M. și de pionieri, părinții, colectivele de muncitori cu care elevii vin în contact, întreaga opinie publică a țării.

Pe tărîmul acesta vast al activității desfășurate pentru educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist se evidențiază cîteva probleme de bază care se cer analizate mai pe îndelete. Pe primul plan stă necesitatea ca în procesul de instruire și educație să li se ofere elevilor cit mai deplin pîntîca de a-și însuși cunoștințe trainice despre tot ce se leagă de patria noastră socialistă. Este ceea ce se și realizează de altfel prin predarea geografiei și istoriei patriei, a Constituției R.P.R., a economiei politice și a socialismului științific, prin predarea limbii și a literaturii romîne și prin dezvoltarea unei largi tematicii cu conținut patriotic în orele de dirigenție. Și multe din lecțiile de științe naturale, fizică sau matematică pot deveni, la rîndul lor, minunate prilej de adîncire a cunoașterii patriei, de educare în spiritul patriotismului socialist. Pe temeiul cunoașterii acumulate în acest fel elevii ajung treptat să sesizeze, să înțeleagă superioritatea orînduirii noastre economice și social-politice.

Se cuvine aici să atragem atenția asupra importanței faptului de a oferi elevilor posibilitatea să compare. Cit de actual sună în această privință îndemnul marelui Gorki! „Cunoștințele — spunea el — se dezvoltă în general prin comparație, dar tineretul nostru n-are cu ce compara ceea ce îi este dat, ce a ajuns să stăpînească... Cunoașterea trecutului i-ar lecu (pe tineri — n.n.) de tendința către graba de a-și însuși succesele prezentului fără a se gîndi la viitor, fără a

căuta să aprofundeze și să fructifice bunul de care ne bucurăm”. (Pravda, 25 februarie 1935).

Viața ne servește destui termeni de comparație. Să reamintim bunăoară elevilor întimplarea, devenită de domeniul anecdotei, cu acel afacerist american care, în urmă cu vreo 15 ani, afirma cu emfază că va binevoi să se lase călcat de primul tractor ce va ieși de pe poarta vreunei uzine romînești. Trist i-ar fi fost sfîrșitul dacă s-ar fi ființat de cuvînt, căci pe porțile uzinelor noastre au ieșit majestuos zeci de mii de tractoare purtînd marca „Fabricat în R.P.R.”. Numai în regiunea Iași, așa cum a declarat recent tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința activului de partid din această regiune, numărul de tractoare cu care e înzestrată agricultura socialistă este egal cu jumătate din numărul total de tractoare pe care le avea atîdată România burghezo-moșierească.

Lecțiile, manualele nu trebuie să fie însă singurele izvoare de unde pot dobîndi elevii cunoștințe despre patria noastră socialistă. Ei pot fi atrași de asemenea într-o largă activitate în afară de lecții și în afară de școală: activitatea în diferitele cercuri pe obiecte, organizarea unor adunări cu temă sau a unor simpozioane închinate înfăptuirilor din anii puterii populare, lectura, vizionarea spectacolelor etc. etc. În această privință se cere subliniată necesitatea de a se spori ponderea muncii independente a elevilor, a acțiunilor de cunoaștere nemijlocită de către ei a patriei, a realizării regimului democrat-popular. E vorba de organizarea largă a vizitelor în unitățile industriale, în gospodăriile agricole de stat și colective, pe șantiere, în instituții de cultură și laboratoare, la expozițiile care popularizează succesele economiei, științei și culturii noastre. Mișcarea de cunoaștere a tînutului natal și a meleagurilor insorite ale patriei este și ea o acțiune importantă pe această linie. De asemenea, avîntul pe care l-au luat drumeția și excursiile în vara acestui an se cere înțeles, iar experiența practică acumulată în această privință — generalizată. Trebuie să ajungem acolo încît fiecare absolvent al școlii de 7 ani să fi văzut cu ochii săi înfăptuirile și frumusețile regiunii natale și Capitala țării, fiecare absolvent de școală medie, profesională sau tehnică să fi poposit în cetatea de oțel a Hunedoarei, la hidrocetrala de la Bicz, pe șantierul nou al Galatilor, printre son-

dele Prahovei, în cetatea fibrelor sintetice — Săvinești.

Iată și o altă problemă de mare însemnătate: necesitatea de a le oferi elevilor exemplul potrivit pe care să se sprijine, de la care să pornească în elaborarea conduitei lor patriotice. Bineînțeles, este vorba în primul rînd de exemplul pe care elevii îl au mai la îndemînă, cel mai apropiat și mai accesibil lor: exemplul personal al profesorilor, respectiv devotamentul acestora față de patrie, manifestat în primul rînd în felul cum își îndeplinesc sarcinile.

În mod deosebit am vrea să subliniem marea însemnătate a exemplului comuniștilor în educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist. Comuniștii intruchipează în măsura cea mai deplină dragostea fierbinte de patrie, înaltul spirit de abnegație și sacrificiu pentru binele și fericirea celor mulți. Vizitele la muzele de istorie a partidului, întîlnirile cu vechii luptători comuniști, cunoașterea faptelor viteze ale celor mai buni fii ai poporului căzuți în lupta pentru libertate pun în lumină pilda minunată a comuniștilor în trecut. „Aduceți copiii aici, ca să știe” — spune Maria Banuș în poezia ei „Slavă eroilor Doftanei”, arătînd cu forță artistică marea putere de înfrîurire emoțională pe care o are cunoașterea nemijlocită a mărturiilor luptei duse de partid:

Aduceți copiii aici, ca să știe,
Să știe ce-i ura și sfînta minie.
Aduceți copiii aici, fără teamă,
Lubirea și ura fierbinte
se cheamă
Aduceți copiii aici, lingă piatră,
Să simtă dogoarea nestînelor
vetre,
Să simtă ce-nseamnă credința
de clasă,
Lumina ce trece prin negura
deasă.
Și-n neagra teroare și-n greul
restrîștii
Să știe ce-au fost, pentru noi,
comuniștii”.

În aceeași măsură este necesar să cunoască elevii exemplul comuniștilor de azi, nu mai puțin înflăcărât, nu mai puțin emoționant, exemplul comuniștilor aflați în primele rînduri, dirzi, curajoși inițiatori pe toate fronturile construcției socialiste. Să găsim modalități ca elevii să-i cunoască nemijlocit, fie invitîndu-i în școală, fie vizitîndu-i la locul de muncă. Important e faptul că în contactul acesta cu comuniștii se creează o anumită stare de spirit moral-politică, faptul că elevii văd în acești oameni

înaintați un ideal moral spre care năzuiesc, spre care se îndreaptă cu încredere, cu dragoste, cu admirație.

O altă problemă a cărei importanță se cere de asemenea subliniată este aceea a necesității de a crea elevilor posibilități cit mai largi să se manifeste activ pe linia convingerilor și sentimentelor lor patriotice, prin fapte și acțiuni în folosul patriei. Dragostea de patrie e un simțămînt a cărui profunzime se măsoară cu faptele și mai puțin cu vorbele. Tineretul nostru școlar, începînd cu purtătorii cravatelor roșii, are frumoase tradiții de activitate social-utilă: la strîngerea recoltelor, pe șantiere locale sau la plantarea puieților, la înfrumusețarea școlilor, străzilor, orașelor și satelor. Organizațiile U.T.M. din școli și unitățile de pionieri și-au îndeplinit cu prisosință rolul de inițiatori și organizatori ai acestor acțiuni. Ele trebuie să se bucure însă într-o mai mare măsură de sprijinul cadrelor didactice. E vorba aici de un sprijin competent, cu caracter pedagogic, și nu de luarea unor măsuri administrative, așa cum se mai întîmplă în unele școli, unde acțiunile social-utile sînt lipsite de conținut educativ (căruiua îi ia locul goana după rezultate cantitative), de manifestarea vie a spiritului de inițiativă al elevilor. Acțiunile social-utile trebuie să aibă pentru elevi semnificația unei contribuții pe care o aduc ei după puterile lor, alături de întregul popor, la înflorirea și întărirea patriei noastre socialiste. Pentru aceasta trebuie ajutați să vadă cu claritate scopurile concrete ale acțiunilor lor. Nu e un secret că mai sînt elevi care știu destul de vag ce se întîmplă cu materialele colectate de ei sau ce importanță prezintă faptul că au plantat o zonă verde.

Nu putem trece desigur cu vederea faptul că aspectul spiritual nou al elevilor noștri se ogîndește în primul rînd în atîtdinea lor conștientă față de învățătura, față de muncă în general. Înainte arătăm că procesul de instrucție este unul dintre cele mai importante mijloace de educație, de educație în spiritul patriotismului socialist în cazul de față. Educația, și în mod deosebit educația în spiritul patriotismului socialist, creează la rîndul său condiții optime pentru desfășurarea instrucției. Educația în spiritul patriotismului socialist dă elevilor argumente de însemnătate socială asupra necesității de a învăța. Privită astfel, învățătura nu mai este doar o chestiune personală; ea devine o chestiune de ordin general. Dacă înveți bine sau rău — aceasta privește și colectivul din care faci parte, colectivul de pedagogi și de părinți, privește întreaga societate care așteaptă de la tine să te pregătești temeinic, însușindu-ți știința, să devii constructor de nădejde al țării. În acest mod învățătura devine o datorie patriotică. Folosînd sprijinul organizațiilor U.T.M. și de pionieri, profesorii trebuie să-i ajute pe elevi să dea muncii lor tocmai o asemenea înaltă semnificație.

A înarma pe elevi cu ample și temeinice idei și noțiuni despre patria noastră socialistă, a le forma sentimente puternice și convingeri patriotice ferme, a le deschide largi posibilități pentru fapte și acțiuni patriotice = iată, schițate în linii generale, direcțiile principale ale activității de educare a elevilor în spiritul patriotismului socialist. Munca aceasta, al cărei scop este de a da țării cetățeni demni, patrioți înflăcărași, constituie fără îndoială ea însăși o misiune patriotică, de cinste și de mare răspundere încredințată fiecărui lucrător al școlii noastre socialiste.

Virgil Caraba

cercetător principal la Institutul de Științe Pedagogice, București

La marginea pădurii Băteasa, unde la 26 august 1944 unități ale armatei romîne și formațiunile patriotice au luptat pentru apărarea Bucureștilui și curajirea teritoriului țării de trupele hitleriste, există azi o placă comemorativă în fața căreia pionierii întrefîn cu grijă ronduri cu flori și brazde de iarbă.

Insemnări de la lecții

Concluzia firească

Am asistat, la Școala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu” și la Școala medie nr. 3 „Ion Neculce” din București la câteva ore de economie politică. Cele constatate ne pot îndreptăți să considerăm că studierea economiei politice de către elevii claselor a X-a ale acestor școli se va desfășura cu deplin succes. Bine pregătiți, mulți elevi au răspuns cu siguranță la întrebările profesorilor, dovedind siguranța cu care învață chiar de la începutul anului școlar și temeinicia înțelegerii unor noțiuni fundamentale ale economiei politice.

Fără îndoială că buna pregătire încă din primele săptămâni ale anului școlar este și rodul înțelegerii celor arătate de profesori la lecțiile introductive cu privire la însemnătatea studiului economiei politice. Bunăoară, tovarășa Aurelia Ștef, profesoară la Școala medie „Aurel Vlaicu”, demonstra elevilor la lecția introductivă că, pentru a face față cu succes cerințelor dezvoltării economiei și culturii noastre socialiste, în cadrul cărora vor munci nu peste mult timp, ei trebuie să se formeze ca tineri conștienți, înarmați cu cunoașterea legilor de dezvoltare a societății, le arată că însușirea economiei politice marxiste îi va ajuta să cunoască adevărul științific despre societate, să interpezeze în mod just evenimentele istoriei mondiale contemporane, să înțeleagă și să cunoască profund politica partidului și statului nostru.

A-i face pe elevi să înțeleagă marea însemnătate a obiectului de studiu este însă numai una din preocupările lecțiilor de introducere în predarea economiei politice. Pe bună dreptate tovarășa Ștef consideră că profesorul care predă această disciplină trebuie să facă de la primele ore elevii să înțeleagă și să rețină cât mai precis noțiunile ei fundamentale. Este cât se poate de limpede, de pildă, că numai reprezentându-și foarte clar ce înseamnă munca și ce înseamnă forța de muncă elevii vor putea să înțeleagă noțiunea de forță de muncă ca marfă și apoi procesul de producere a plusvalorii.

O mare atenție trebuie acordată și formulărilor pe care le folosesc elevii. Într-adevăr, o cit de mică denaturare a vreunei formulări poate aduce prejudicii însușirii științifice a unor noțiuni de mare însemnătate.

Un bun exemplu în ceea ce privește grija pentru asigurarea purității ideologice, a bunei desfășurări a orelor de economie politică îl dă tov. prof. Dan Ion de la Școala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu”. Pentru a ne opri numai la un singur exemplu să ne referim la faptul că răspunsul unei eleve, conținând o deficiență de exprimare care putea duce la o înțelegere greșită, subiectivă și finalistă a felului în care se stabilesc relațiile între oameni în procesul de producție a bunurilor materiale, a fost sesizat cu promptitudine de profesor, care a precizat imediat caracterul obiectiv al acestui proces.

În general tov. Dan Ion se dovedește a fi un bun profesor de economie politică. Lecția la care am asistat a fost pătrunsă de combativitate (de pildă, în explicarea incompatibilității economiei politice marxist-leniniste cu orice fel de concepții potrivnice intereselor proletariatului), sistematică și concisă, s-a referit la marile succese ale științei din țările socialiste (în legătură cu posibilitatea folosirii legilor obiective) și s-a sprijinit în argumentarea tezelor expuse pe numeroase exemple.

Trebuie spus însă totodată că lipsa de exigență față de puritatea ideologică, față de modul de predare și însușire a economiei politice poate duce la confuzii, la vulgarizarea unor noțiuni. Fără a fi vorba de o generalizare, se poate arăta că la o oră de economie politică la clasa a X-a „B” de la Școala nr. 3 „Ion Neculce”, condusă de profesorul Victor Grigorescu, se afirma, în sprijinul demonstrării caracterului muncii ca activitate conștientă a omului, faptul că „și animalele muncesc (!!) dar nu în mod conștient”. Fără îndoială că, admitând astfel de confuzii, tov. Grigorescu nu va putea asigura o însușire științifică a economiei politice.

Opriindu-ne pe scurt și asupra unor aspecte metodice ale lecțiilor să ne referim de exemplu la modul de a face apel la cunoștințele anterioare de economie politică, obținute de elevi la alte materii. Dacă tov. Dan Ion și-a întrebuit în foarte mică măsură experiența pentru a folosi cunoștințele anterioare ale elevilor în argumentarea necesară lecției noi, care a căpătat un caracter oarecum prea academic, tov. Grigorescu, în schimb, a abuzat de această metodă, transformând întreaga oră într-un prelungit colocvii cu elevii, bazat pe întrebări care cereau răspunsuri mult prea simpliste. Iată dovedindu-se o dată în plus că în această direcție exagerările de orice natură sînt dăunătoare.

Concluzia firească la cele arătate conduce în mod inevitabil la necesitatea de a repeta cu insistență, de a sublinia încă și încă o dată că asigurarea purității ideologice, a preciziei noțiunilor, a combativității față de ideologia burgheză are o însemnătate deosebită și în predarea economiei politice în școala noastră, cu atât mai mult cu cât, așa cum arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de al III-lea Congres al P.M.R., în prezent activitatea ideologică este tărîmul principal al luptei de clasă, al luptei dintre vechi și nou.

Ținând seama în întreaga activitate didactică de această însemnată indicație dată de partid, muncind cu perseverență și entuziasm, cu exigență față de sine însuși și față de elevi, fiecare profesor va avea profunda satisfacție de a-și vedea roadele muncii în rezultatele tot mai bune obținute de elevii săi.

Lector univ. S. Coster

LA ÎNCEPUT

Se spune adesea că există lecții ușoare și lecții grele. Afirmația n-o fac numai elevii... Ea face parte din folclorul profesiei noastre, căci fiecare disciplină își are „cotele” ei mai dificil de asaltat dar fără a căror cucerire întregul front al cunoștințelor se clatină de la oră la oră (ca să nu mai vorbim de la an la an). În privința aceasta fiecare profesor cunoaște relieful programei, iar planificările calendaristice (pentru început) ne și dezvăluie destule titluri subliniate ca atare printr-un număr mai copios de ore. Așadar există lecții grele. Bunăoară lecțiile recapitulative de slăbit de an au o reputație, întru totul meritată de altfel, de ore serioase, cu o pondere didactică aproape incomparabilă, fiind dezbătute metodic pe toate fețele.

Dar primele lecții de la începutul anului școlar? Majoritatea profesorilor și învățătorilor le privesc cu deosebită seriozitate așa cum privesc constructorii armătura betonului de la fiecare etaj al clădirii pe care o înalță. Există însă și excepții, puține la număr dar primejdioase: risipitorii orelor și minutelor din primele săptămâni de școală. Cum noi nu vrem să tolerăm asemenea stări dăunătoare muncii, le vom supune locului criticii, fiind siguri că astfel vom contribui la înălțarea lor. Să ne concentrăm deci razele reflectorului asupra procedurii folosirii de „risipitori”, pentru a găsi verigile care să ducă la înlăturarea lui.

Bucurîndu-se încă de climatul vacanțelor, de ambianța festivă a reîntîlnirii, de o anumită nestabilitate în orar, adepții „rodajului îndelungat” transformă primele ore într-un fel de improvizație pe o temă nu rareori improvizată și ea, cu un conținut prolix și rarefiat, o mixtură de motive și tonuri trăgîndu-și 50 de minute sevă din atotmîntuitorul „văzînd și făcînd...” Și dacă ar fi numai 50 de minute marcate în clopoțel! Căci nu cred să existe lecții într-un fel mai memorabile decît aceste lecții care rămîn de fapt niște întîlniri pur și simplu, niște recreații între patru pereți. Sînt convins că în ciuda golului lor, aceste ore fără lecții cîntăresc greu. Sînt mai mult decît un eșec izolat; sînt o sursă de eșecuri.

Să ne gîndim o clipă: pentru lecțiile recapitulative comisiile metodice stabilesc planuri amănunțite prevăzînd volumul cunoștințelor și metoda predării, sindicatul din școală are prevăzută cel puțin o dezbateră specială în jurul acestei probleme, directorul oricît de ocupat ar fi, își găsește timp să asiste la orele respective, organele de îndrumare și control sînt în această perioadă mai active ca oricînd.

La lecțiile de la începutul anului școlar acest aparat complex nu intră în funcțiune întotdeauna și, mai ales, peste tot, cu destulă promptitudine. Încă mai sînt cazuri cînd nu găsești nici planuri amănunțite de predare, nici o atenție deosebită din partea sindicatului, nici asistențe... Și atunci unii profesori își alcătuiesc planul

lecției plecînd din cancelarie pe culoar. Scopul: Plural, belșug de scopuri, toate în cel mai înalt grad instructiv-educativ. Pornind de la ideea că primele lecții „organizează” clasa pentru munca viitoare întocmai ca desmîriștitul, aratul și grăpatul un teren agricol, socotește că ele trebuie să fie un fel de dirigenție a materiei proprii...

Nu am fi abordat această problemă dacă ea nu ar fi fost readusă, din păcate, în actualitate de unele tendințe manifestate aici-colo în școli și care au aruncat o umbră asupra atmosferei sărbătorii, dar de muncă intensă, care a domnit în general.

Este un adevăr pedagogic de la care nu avem dreptul să ne abatem nici măcar o singură oră: lecțiile din primele săptămâni de școală, ca și cele din ultimele săptămîni au o valoare deosebită. Grija pentru a nu le dilua conținutul trebuie să fie la fel de puternică; să nu lăsam ca vreuna dintre aceste ore să facă ramuri pe care să nu rodească nici o cunoștință propriu-zisă. La aceasta au datoria să vegheze și inspectorii secțiilor de învățămînt și directorii școlilor, organizațiile sindicale din școli, comisiile metodice.

Să începem lecțiile din primul moment cînd am intrat în clasă. Lecțiile, nu orele... Subiect de lectorat sau, cel puțin, de... meditație.

Mircea Sintimbrînu

Precizie tehnică

Se poate realiza precizia tehnică în cadrul unei lecții de desen despre scrierea STAS, predată la început de an școlar la clasa a VIII-a?

Pornind de la rolul predării desenului tehnic în general, răspunsul nu poate fi decît afirmativ. Practica predării ridică însă probleme complexe, mai ales atunci cînd se transmit, ca în cazul de față, elemente auxiliare ale desenului tehnic și proiectiv menite să ducă mai ales la înarmarea elevilor cu priceperi.

În lecția la care ne referim, predată la clasa a VIII-a „E” a Școlii medii „Dr. Petru Groza” din Capitală, problemele esențiale au fost soluționate cu deosebită pricepere pedagogică de către profesor. Desigur că, o lecție fiind un tot unitar, faptele care contribuie la realizarea obiectivelor urmărite se întrepatrund, se împletosesc strîns. În analiza ei ne vom permite însă să le disociem.

Să urmărim „pe viu” cîteva momente din lecție. Profesorul a dat explicațiile de bază privind caracteristica literelor STAS — înălțimile cele mai uzitate, raportul între înălțime și lățime la diferite litere, grosimea uniformă a acestora, înclinația. Tehnica execuției, ca și detaliile de lucru — măsurarea înclinației cu raportorul, efectuarea mișcării de translație a echerului, culisarea acestuia de-a lungul riglei, executarea unei litere obișnuite, execuția literelor I.M.W. etc. — sînt schițate pe tablă ca pe o planșă cuprinzînd componentele de bază.

Profesorul știe să folosească experiența din anul precedent. Manualul recomandă folosirea literelor de 8 sau 14 mm înălțime. Profesorul a observat însă că, la început, elevii se pot menține cu greutate la aceste dimensiuni atunci cînd au de tras literele în tuș. De aceea le-a recomandat — respectînd cu rigurozitate indicațiile STAS — să execute litere mai mari — de 20 mm înălțime — care pot fi conturate

mult mai ușor și mai estetic cu penița redis.

Pentru exemplificare, profesorul a adus două planșe executate la aceeași lecție de elevii clasei a VIII-a din anul trecut. Mai întîi o prezintă pe cea mai bună, relevînd toate calitățile ei: centrare față de linia de chenar, uniformitatea și precizia conturului, păstrarea strictă a înclinației la 75°. Nu trece însă cu vederea nici defectele ei — de pildă, slaba execuție a cartușului indicator.

Apoi prezintă cea de a doua planșă. — Este îngrijit lucrată, dar are o greșeală — spune profesorul. Va

dați seama, prin comparație, care este greșeala?

Elevii studiază atent cele două planșe, își trec în revistă noile cunoștințe și răspund:

— Literele sînt prea subțiri și apar disproporționate!

Fără îndoială că această apreciere critică îi va deprinde să privească cu mai multă exigență și propriile lor lucrări.

În asigurarea preciziei tehnice în execuție, fără înfloritură și abateri de la norme, elementul esențial a constat în explicarea convingătoare a importanței respectării STAS-urilor ca acte normative de stat. Controlul atent și continuu al planșelor

în timpul lucrului a dus la descoperirea și remedierea oricărei abateri de la rigurozitatea execuției tehnice. Foarte importantă a fost în această privință și siguranța cu care profesorul a făcut aprecierile:

— Ai pornit cu 75°, dar aici n-ai nici o înclinație mai mare de 60°.

— Planșa ta e mai mare față de mărimea A 4 cu cel puțin 15 mm.

— Ai dimensionat greșit spațiile libere laterale.

Profesorul s-a preocupat și ca elevii să cunoască importanța celor studiate în ora respectivă:

„Orice planșă executată în institutele de proiectări sau orice schiță utilizată în fabrici și uzine — le-a explicat el — folosește scrierea STAS și cartușul-indicator. Vom vizita împreună secția de proiectare a unei mari întreprinderi, ca să vedeți cum se lucrează cu elementele pe care le studiem la desenele mașinilor și agregatelor și cum se mînuiesc aparatele ISIS, care asigură precizia și rapiditatea de execuție pentru lucrările la planșele mari”.

Procedeele folosite în predare s-au dovedit adecvate la această lecție care a privit îndeosebi formarea unor deprinderi de desen geometric — elemente auxiliare pentru desenul tehnic și proiectiv.

O singură rezervă. Importantă: tendința către discursivitate. Fiecare disciplină are limbajul ei specific. Chimia — formulele, Algebra — ecuațiile. Desenul — linia. La lecțiile de desen explicațiile nu trebuie să facă altceva decît să clarifice anumite trăsături ale construcției alcătuite din linii pe planșete. Altfel distrag atenția și devin dăunătoare.

C. AI.

Formarea unei concepții juste despre cimpul material

Predarea cunoștințelor despre cimpul material urmărește să demonstreze elevilor că materia se prezintă sub două aspecte: substanță și cimp. Înșurirea acestei teme este o verigă necesară în înarmarea lor cu o concepție științifică despre unitatea materială a lumii și complexitatea transformărilor ei.

Primul contact cu noțiunea de cimp are loc în cursul clasei a VIII-a prin studierea cunoștințelor despre cimpul gravitațional.

Noțiuni mai precise conturate, mai științific prezentate despre cimp se predau însă în clasa a X-a. Chiar la începutul studiului electrostaticii li se prezintă elevilor cimpul electrostatic și însușirile lui. Aici este posibil să li se arate elevilor cele două moduri de a explica interacțiunea dintre corpurile electrizate: acțiunea la distanță și acțiunea din aproape în aproape, prin intermediul cimpurilor.

În general, în școală cimpul se definește ca fiind „spațiul din jurul unui corp greu, al unui corp electrizat, al unui curent electric, în care acesta își manifestă acțiunea sa gravitațională, electrică, magnetică etc.". Această definiție arată unde se găsește, iar nu ce este cimpul. Conform acestei definiții, cimpul este identic cu spațiul. Cu alte cuvinte, se consideră implicit existența spațiului în sine, ca ceva exterior materiei. Dar spațiul nu există independent de materie, deoarece spațiul și timpul sînt forme de existență a materiei. „Fără materie — spune Engels referindu-se la spațiu și timp — ele nu sînt nimic“.

Cimpul este în realitate o stare a materiei. Înțelegerea în spațiu este o proprietate a materiei, deci și a cimpului. A considera cimpul fizic ca un spațiu ar însemna a confunda formele de existență ale materiei cu materia însăși.

Unii autori de manuale definesc cimpul drept „o stare specială a spațiului“. Nici această definiție a cimpului nu este corectă, fiind o variantă a celei de mai sus. De același viciu suferă și definiția care consideră cimpul ca „un proces fizic care se produce într-un oarecare domeniu al spațiului“. Altfel „starea specială a spațiului“ cit și „procesul fizic în spațiu“ implică existența unui spațiu rupt de materie, ceea ce este absurd.

Definiția cimpului trebuie să pornească de la faptul că acesta este o stare a materiei (cimp material) — anume, starea ei continuă (neîntreruptă), neformată din particule, dar umplind spațiul dintre particule. Trebuie să urmeze apoi precizarea unei însușiri specifice care să deosebească între ele diferitele cimpuri speciale: electric, magnetic, electromagnetic etc. Ținînd seama de genul proximității și diferența specifică, am putea defini cimpul electrostatic în modul următor: o stare a materiei care se manifestă în fiecare punct printr-o forță aplicată unei sarcini electrice aflată în punctul dat

În ce moment al predării și prin ce trepte metodice se poate preda această definiție a cimpului electrostatic în cursul lecțiilor de electrostatică din clasa a X-a? Cred că nu este bine să dăm definiția cimpului electrostatic la începutul sau chiar în cursul lecției referitoare la această temă. După ce în șirul lecțiilor anterioare am subliniat anumite concluzii experimentale și am canalizat înțelegerea elevilor spre o prelucrare logică a lor, putem da definiția la sfîrșitul capitolului despre electrostatică, în seria concluziilor finale. Ținînd seama de importanța pe care o are înțelegerea de către elevi a noțiunii de cimp material pentru înarmarea lor cu cunoștințe juste despre lume, nu socotim ca excesivă această cerință. Credem chiar că programa de învățămînt ar trebui să prevadă explicit acest lucru, printr-un paragraf cu titlul: „Definiția cimpului electric“, la sfîrșitul capitolului rezervat electrostaticii.

Succesiunea experiențelor care vor duce la concluziile asupra cimpului despre care vorbeam mai sus ar putea avea următoarea schemă.

La începutul lecției despre cimpul electrostatic apropiem un corp electrizat de un electroscope slab încărcat, variînd poziția corpului electrizat. Se constată că pentru fiecare poziție foilele electroscoapului se apropie sau se depărtează mai mult una față de alta. Deducem că în diferite puncte din jurul corpului electrizat acționează forțe asupra unei sarcini aflate în acele puncte și scoatem apoi concluzia: în jurul unei sarcini electrizate există un cimp electrostatic. (Prin urmare, nu definim cimpul material, ci constatăm doar existența unei forțe în fiecare punct din jurul sarcinii, adică existența unui cimp de forțe pe care-l numim cimp electrostatic).

Prin experiența descrisă în manualul de clasa a X-a la pagina 32 (ediția 1961) arătăm că în jurul corpurilor electrizate acțiunea electrică se manifestă de-a lungul unor linii de forță care merg de la o sarcină electrică la alta. Stabilim apoi convențional sensul liniilor de la sarcina pozitivă spre cea negativă. Cu ajutorul cimpului electrostatic explicăm influența electrică, efectuînd experiențele clasice. Concluzia la care ajungem este aceea că sarcinile electrice pot fi deplasate de către cimpul electrostatic. Deci, cimpul electrostatic exercită forțe asupra corpurilor electrizate aflate în calea liniilor de forță. Pe baza legii a treia a mecanicii, după care forța implică interacțiunea obiectelor materiale, deducem că și cimpul electrostatic, exercitînd forțe asupra corpurilor electrizate, trebuie să fie o stare a materiei. Este o concluzie fundamentală: cimpul electrostatic are existență reală, pusă în evidență prin spectrul liniilor de forță. El este o stare a materiei.

Întărim această concluzie cu ajutorul încărcării și descărcării buteliei de Leyda demontabilă: energia electrică a condensatorului se găsește concentrată în dielectric. Demonstrăm apoi că în cazul unui condensator cu regiunea dintre armături vidă de substanță, energia este localizată în cimpul electrostatic.

Acum elevii și-au însușit elementele pe baza cărora pot înțelege definiția cimpului electrostatic: o stare fizică a materiei care se manifestă printr-o forță aplicată sarcinilor aflate în domeniul cimpului.

Recapitulăm apoi cu ei caracterile fundamentale ale cimpului electrostatic: este o stare a materiei; se întinde teoretic pînă la infinit; liniile lui de forță pornesc și se termină pe sarcinile electrice, de aceea se numește cimp potențial; este generat de sarcini electrice și acționează asupra sarcinilor electrice, ceea ce explică acțiunile reciproce dintre corpurile electrizate, acțiuni date de legea lui Coulomb.

Socotim că procedînd în felul acesta elevii își tăresc o concepție materialistă despre cimpul electrostatic, primul pas în formarea concepției generale despre cimpul material unic.

În lecțiile următoare de electricitate vom utiliza cunoștințele despre cimpul electrostatic în explicarea fenomenelor electrice. De exemplu, vom arăta că electronii liberi din conductoare sînt atrași în mișcarea dirijată, formînd curentul electronic, de către cimpul electric creat de generatorul electric. De asemenea, ionii din cuvele electrolitice sînt dirijați către electrozi tot de către cimpul creat în electrolit de către sarcinile electrice de pe electrozi. Tot cimpul electric, generat într-un tub de descărcare între electrozii acestuia, este cauza mișcării electronilor și ionilor în descărcările electrice în gaze.

La capitolul „Electromagnetism“ li vom familiariza pe elevi cu un nou tip al cimpului material: cimpul magnetic. Metodica predării acestei noțiuni este ușurată de faptul că elevii cunosc acum două tipuri de cimp material: cimpul gravitațional și cel electrostatic. Începem prin punerea în evidență a cimpului magnetostatic din jurul unui magnet permanent, cu ajutorul pilulurii de fier. Spectrul magnetic poate fi fixat pe parafină sau poate fi fotografiat.

Același procedeu îl folosim și în punerea în evidență a cimpului magnetic creat în jurul curentilor electrice. Cu ajutorul acelor magnetice stabilim sensul cimpului magnetic în lungul liniilor de forță și predăm regula șurubului.

Analizînd cu elevii spectrele

magnetice ale curentilor electrice sub diferite forme — liniar, circular, solenoid — ajungem la câteva concluzii referitoare la cimpul magnetic. Anume, stabilim că liniile lui de forță sînt linii închise în jurul curentului electric sau al traiectoriei sarcinii electrice: Dacă liniile cimpului magnetic sînt închise, ele nu pot uni mase (sarcini) magnetice, deci nu există mase magnetice, cum s-a crezut în trecut. Liniile cimpului magnetic fiind închise, acest cimp se numește cimp de vîrtej sau cimp rotațional. Cimpul magnetic este generat de mișcarea sarcinilor electrice, adică de variația unui cimp electric.

Sînt necesare câteva noțiuni sumare pentru explicarea magnetismului permanent, deoarece altfel elevii ar fi ispitiți să creadă că în cazul magnetelor permanenți cimpul magnetic este creat de mase magnetice. Se va arăta deci elevilor că magnetismul substanțelor magnetice se datorește mișcării electronilor din atomii acesor substanțe, ații mișcării electronilor în jurul nucleului atomic, cit și mișcării de rotație a electronilor în jurul axei lor proprii (spinul electronilor).

După cum în cadrul interacțiunilor dintre sarcinile electrice fenomenul avea două laturi — a) generarea cimpului de forțe de către sarcină și b) acțiunea cimpului asupra sarcinii — tot astfel se petrec lucrurile și în cazul cimpului magnetic.

După ce elevii au înțeles că sarcinile electrice aflate în mișcare generează cimpul magnetic, trecem la studiul acțiunii cimpului magnetic asupra curentului electric — forța electromagnetice și apoi asupra unui electron în mișcare — forța Lorentz. Urmează studiul forței electrodinamice, ca efect al compunerii cimpurilor a doi curenti electrice învecinați. Elevii înțeleg întotdeauna ușor generarea acestor forțe de interacțiune dacă ele le sînt explicate prin compunerea cimpurilor magnetice suprapuse. Le vom atrage atenția că și cimpul magnetic acționează prin forțe asupra curentului electric, asupra sarcinilor în mișcare și asupra magnetelor.

Înțelegerea inducției electromagnetice are o mare însemnătate nu numai pentru că este un fenomen cu largă aplicație în electrotehnică dar și pentru că ajută mult la înțelegerea și însușirea corectă a noțiunii de cimp magnetic.

Arătăm elevilor că prin introducerea și scoaterea magnetului din bobină sau prin mișcarea bobinei se naște curentul indus; rezultă că acesta ia naștere prin mișcarea relativă a magnetului și a bobinei adică sarcinile electrice din conductorul bobinei sînt puse în mișcare ordonată. Facem

acum experiența următoare: magnetul fiind în bobină și ambele fixe pe masă apropiem de un pol al magnetului o bucată de fier; se naște curentul indus. Care este cauza? Nu este greu să ajungem cu elevii la concluzia că variația cimpului magnetic este cauza curentului indus adică a mișcării dirijate a sarcinilor electrice. Concluzia este întărită prin experiența prin care variem intensitatea curentului electric din bobina primară.

Din analiza fenomenului de autoinducție ajungem cu elevii la concluzia că în cimpul magnetic al unei bobine se localizează energie. Această localizare de energie se produce chiar dacă în interiorul bobinei ar exista vid de substanță. Prin urmare, cimpul magnetic exercită forțe și posedă energie; deci este de natură materială.

Am ajuns astfel să-i facem pe elevi să constate un paralelism de însușiri și o identitate de natură între cimpul electric și cel magnetic (ambele sînt forme de mișcare ale cimpului material unic), să arătăm că dată fiind pe de o parte generarea reciprocă a cimpurilor electrice și magnetice variabile și pe de altă parte mișcarea, repausul (deci viteza) fiind relative, descompunerea cimpului electromagnetic în cimp electric și magnetic este și ea relativă. Ajungem la concluzia că un corp care are față de sine însuși un cimp electric, are, față de un corp mobil în raport cu el, și cimp electric și cimp magnetic.

Înceind concluziile asupra cimpului magnetic atragem atenția elevilor asupra faptului că variația cimpului magnetic generează un cimp electric. Această concluzie este de o importanță extremă. Ea pregătește terenul pentru a ajunge la noțiunea de cimp electromagnetic în clasa a XI-a, unde elevii își completează noțiunea de cimp material constatînd că un cimp electric ia naștere chiar în absența unui conductor și se manifestă nu prin deplasarea unor sarcini, ci sub forma curentului de deplasare al lui Maxwell

Prof. Angela Negulescu
Școala medie „Mihai Viteazul“
București

La cercul pedagogic

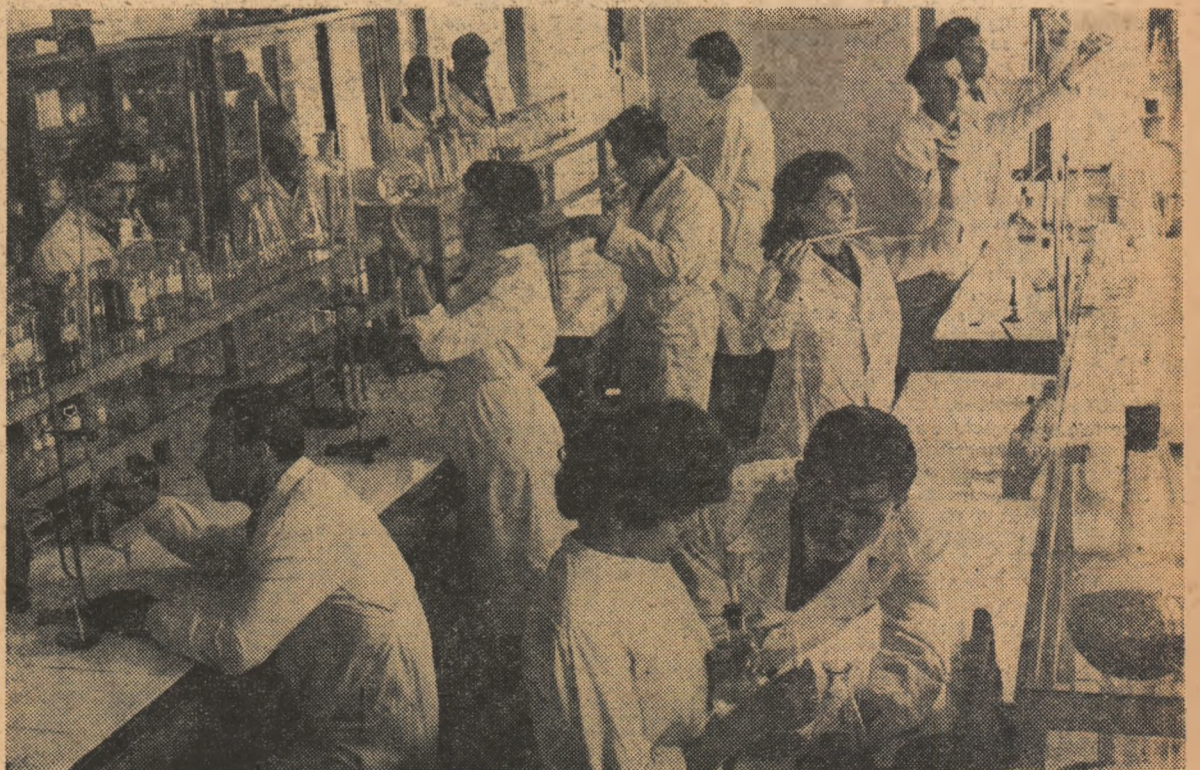
Dorînd ca activitatea desfășurată în cadrul cercului lor pedagogic să aducă o contribuție tot mai însemnată la ridicarea calității lecțiilor, profesorii de limba română din raionul Gheorghiu-Dej al Capitalei aduc în discuția acestui cerc numeroase probleme privind munca de predare.

Cercul pedagogic a invitat deseori la ședințele sale profesori universitari care au ținut expunerii pe diferite teme privind limba și literatura română. Astfel, au fost deosebit de interesante expunerile ținute de acad. AL Graur despre „Concreți și

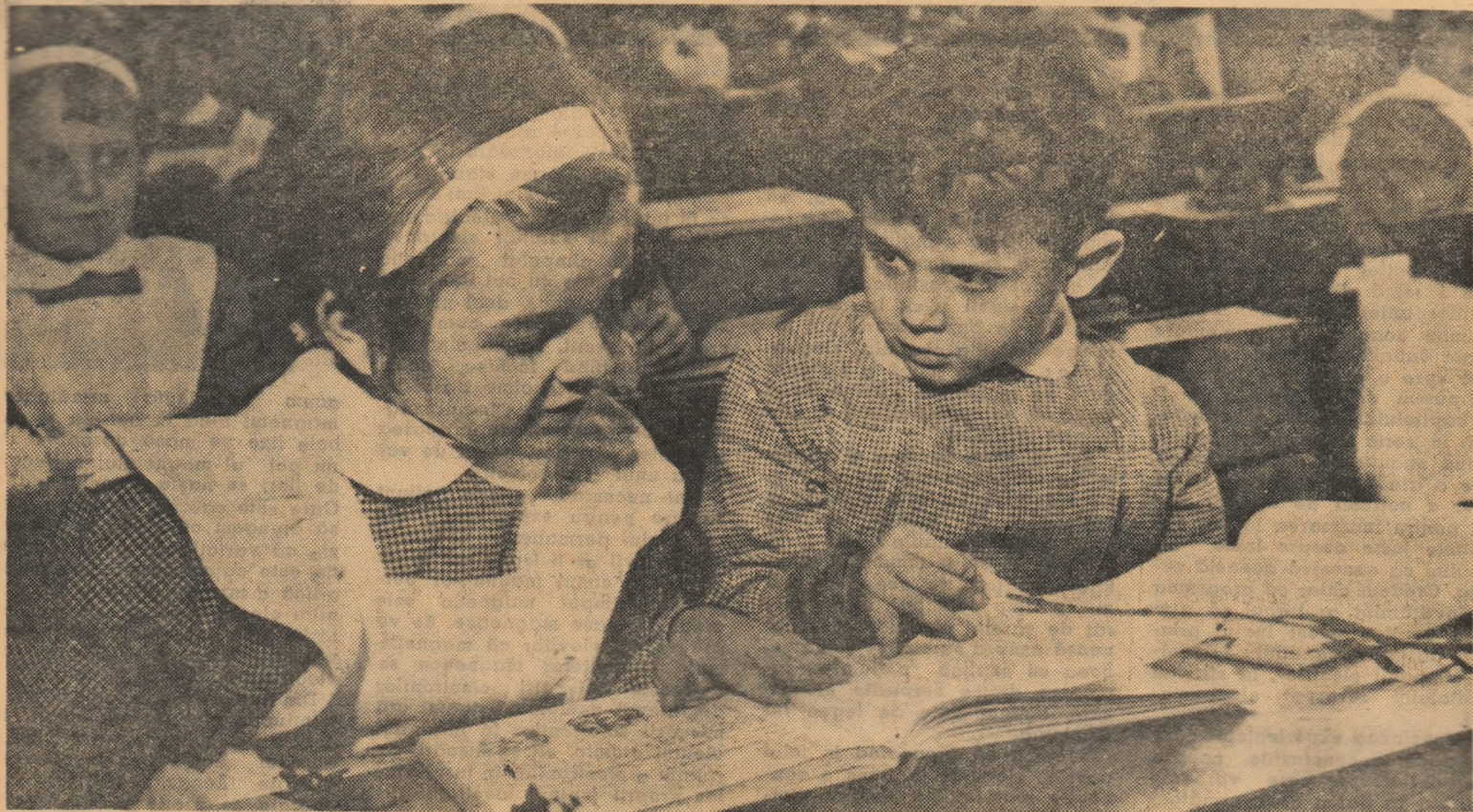
abstract în limbă“, de prof. univ. Mihail Novicov despre „Trăsăturile esențiale ale realismului socialist etc.“

În alte ședințe, cum ar fi de exemplu cea în care s-a discutat tema „Literatura — mijloc de educare comunistă a tineretului“, profesorii și-au împărtășit experiența lor.

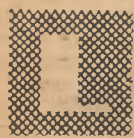
În planul cercului pentru acest an școlar au fost înscrise câteva obiective însemnate care vor sta în centrul atenției profesorilor. Printre acestea se află sprijinirea cadrelor tinere, popularizarea experienței înaintate etc.

Oră de lucrări practice în laboratorul Școlii tehnice veterinare din București.

INTR-O ȘCOALĂ DE ASTĂZI

Bariera Ver-
gului, cineva pă-
truns de niscai-
va deprinderi o-
landeze cuprin-
sesse în cultură
de laele un ter-
ren frumos.

În toamna lui '60 uneltele de
măsurat ale constructorilor au
trasat acolo un teritoriu hărăzit
între-adevăr culturii. S-a pornit o
fundată de școală pe pământ de
flori...

Betonul, solid și sever, s-a
prins acolo într-un pământ idilic.
Acolo se cultivă, astăzi, florile
patriei.

În luna septembrie începeau
marile pierderi: a copilăriei și a
demnității. În această lună înce-
pea monstruoasa deformare a
omului. După prima recreație,
copiii mai mari cântau, bătând
din pumni și făcând gesturi car-
aghioase, un distih rău, umilitor
despre „clasa întâi, cei mititei”.
Purtam vina de-a fi clasa I. An-
ul viitor aveam să ne răzbu-
năm și noi pe cei mici. Așa era
obiiceiul, așa se păstra.

În clasă începeau bătăile în
catedră cu nuiaua proaspăt stru-
jită din ramură de gutui. Urmă-
curând un „stai în picioare, mă-
garule!” apoi „întinde palma!”
sau „ieșiți în genunchi!”

În genunchi, în genunchi, în
genunchi... Era nevoie de oameni
îngenunchiați.

Școala nouă a refuzat pedago-
gia îngenunchierii.

Îmi aminteam invidios acele
lucruri urite în fața clasei I
a Școlii elementare nr. 70. Era
amezător contrastul. Clasele de
aici sînt ateliere de pictori, căci
lumina copleșește totul, revărsa-
tă fără împotrivire, fără alegere.
Inspirate soluții arhitecturale au
spulberat nefericirea elevilor din
ultima bancă, de la perete.

În școala în care am învățat eu
în locul acela erau așezați copiii
desculți și cu străie umilitoare,
din părinți umiliți sau certați cu
rînduile vremii. Pe atunci, ci-
ne era la fund rămînea la fund.
Discriminarea socială se vădea
și în băncile clasei I...

Cine are curiozitatea să perce-
pă demnitatea nemijlocită, ma-
terială să meargă și într-o școală
de astăzi, într-o clasă I. Aici
lumina se așterne pe plăcile de
lemn, frumoasă, aurind miinile
mici, darnică și nepărtinitoare.
Lumina este demnităte.

Dar nu numai lumina.

Și ei, copiii, sînt demnitatea.
Peste hainele mici poartă șor-
tulețe care au devenit un simbol.
Această îmbrăcăminte de pinză
în mărunte carouri alb-negre de
semnează acum o categorie a
populației.

Eram sigur de un lucru pe
care, aflîndu-mă în clasă I a „C”

a școlii nr. 70, voiam să-l strig
tare: șortulețul acela va fi un
halat alb într-un laborator la
Brazi, sau la marile rafinării de la
Ploiești, sau la stațiunile din im-
periul de griu al Bărăganului.
Șortulețul acela va fi halat alba-
stru la Uzinele 23 August, la pu-
pitrele mecanice ale termocen-
tralelor. Șortulețul celălalt va fi
șortul cauciucat al unui nou Tri-
psa, oțelului.

Mă gîndeam că nici noi, elevii
de altădată, nici învățătoarea
copiilor din clasa I-a „C”, tova-
rășa Maria Manole, n-am apucat
asemenea îmbrăcăminte, n-am
stat în asemenea bănci, n-am
călcat pe parchetului strălucitor al
unor săli de clasă bogat inez-
trate.

Acum, învățătoarea desena pe
tablă un portativ alb tăiat de li-
nii oblice. După ce l-a terminat,
am auzit întrebarea cunoscută:

—Ce am avut de scris pentru
azi?

Răspunde Ichim, prompt și si-
gur:

—Noi, pentru astăzi, am avut
de scris linie, punct, linie, punct.

Care vasăzică — linie, punct,
linie, punct...

Vedeam peste umerii plăpînzi
casetele pline de rînduri scrise.

Ciudată evoluție au liniile și
punctele din clasa I!

Din linii este construită și
Școala nr. 70, din linii și băncile,
din linii și ferestrele... Orbita
navei lui Gagarin a fost și ea,
la început, linii și puncte.

Altădată, cînd se rupea nu-
iaua de pedepsă, domnu' învă-
țător cerea linia de desen a cui-
va și cu aceea îi „corecta” pe cei din
fund. Erau pe atunci și astfel de
linii...

Nu știu ce ar simți acești 31
de oameni mici din clasa I-a „C”
a școlii nr. 70 și toți cei ca din-
șii dacă ar putea pricepe că în-
vățătorii lor au fost pedepsiți să
stea în genunchi.

Acum, ei au găsit pe bănci bu-
chete de flori de septembrie, au
început învățătura cu flori.

„Septembrie este luna marilor
daruri, a fructelor toamnei și a
îmbogățirii copilăriei.

Îi priveam pe copii cum ies
din clase pe rînd. La uși își des-
călțau picicij pe care în timpul

orei îi aveau încălțați peste pan-
tofi, peste sandale. Mi s'a expli-
cat (ca și cum ar mai fi fost ne-
voie), că parchetul nou trebuie
păstrat. Priveam picicij aceia din
bumbac, din lînă. Noi purtam
odată asemenea picicij numai di-
mineața, pe brumă. După aceea,
ne lăsam tălpile pe dușumeaua
îmbibată de motorină.

Picioarele mînjite cu motorină
ne dădeau oarecare distincție...
Singurul nostru câștig în toamne-
le de atunci, pe lângă linie, linie,
linie... la palmă.

★

În curtea școlii nr. 70 un băr-
bat și o femeie mărunțesc pă-
mîntul cu unelte de horticultură.
Trebuie să înconjoare școala cu
brazde multicolore. Un alt băr-
bat poartă evantaiul de apă al
stropitoareii peste gazonul de
curînd adus acolo, pe marginea
brazdei lungi de sub streșină.

Să nu uitați să puneți și la-
lele: doar pămîntul pe care a
crescut școala este pămînt de
flori.

Ion Gheorghe

Nedumerire

Stam deunăzi și urmăream o
mină micuță căzîndu-se să aş-
tearnă pe hîrtie cîteva rînduri de
cîrlige — „temă pentru acasă”.
Creionul purtat cu nesiguranță o
lua adesea razna și atunci din
virful lui ieșeau cu încăpășinare
cîrlige cu coada strîmbă sau
parcă înadins asvirite deasupra
liniilor tipărite în caiet.

Sirguincios din fire, Radu nu
se da bătut. Își încorda voința,
înfrunta din sprîncene, parcă do-
jenindu-și mina pentru neprice-
pere și creionul pentru neascu-
tare, și o lua de la capăt. După
un timp, însă, obosit de atîta
efort, și-a ridicat capul din caiet.

— Spune-mi — mi se adre-
sează rugător — n-ai vrea să-mi
faci tu cîrligele astea? Ar fi mai
frumoase decît le pot face eu!

— Bine, bine, dar tu cînd ai
să înveți a scrie dacă îți face
alcineva cîrligele?

— Dar ce, cu astea învăț eu
să scriu? Doar literele sînt
altfel.

I-am explicat atunci ceea ce
de fapt ar fi trebuit să-i explice
învățătorul și ceea ce uneori
scapă din vedere celor ce pre-
dadu la clasa I: utilitatea și ros-
tul exercițiilor care se fac în cin-
te de a se învăța prima literă
din alfabet.

Val. Mura

„MAI ALES DESPRE TEHNICĂ”

E într-a'nîlia.

— La Școala elemen-
tară nr. 64 — mă infor-
mează puștlu clipind
des, a mîndrie, din pe-
talele pleoapelor.

— Te văd bucuros că
ești elev, Bobiță —
încerc eu să leg vorbă
cu băiatul acesta drăguț,
plin de neastîmpăr copi-
lăresc.

— „Studecent” — mă
corectează el, prelun-
gînd în chip copilăresc
pe e. Tata zice că sînt
„student” — se amuză
Bobiță ridicînd spre mi-
ne priviri zîmbitoare și
limpezi.

— Stai, stai! Mai ai
pină atunci. Deocamda-
tă, cu abecedarul. Pe
asta să-l înveți bine.

— Eu mă șilesc — mă
asigură Bobiță cu mina
cea mai serioasă din lu-
me. Îmi fac în caiet be-
țisoarele și... și... astea,
cum le zice? Pe dată de-
getul arătător al lui Bo-
biță îi veni în ajutor,
scrînd în palma-i micu-
ță cîteva linii frînle...
Ca să mă dumiresc!

— Și îți place treaba
asta? — îl iscodesc eu.
Copilul dă din cap.
Apoi rămîne gînditor,
ceea ce mă îndeamnă să
continuu:

— Dar ce-ai mai dori
tu să înveți la școală?

— Tot ce vrea tovară-
șa învățătoare — îmi
spune cuminte copilul.
Dar mai ales despre teh-
nică...

Mă uit la el: mic de-o
șchioapă, poate nici din-
ții nu i s-au schimbat
încă, și vrea să învețe
mai ales despre tehnică.
Din clasa'nții.

— Că îi-ar plăcea să
înveți „mai ales despre
tehnică”, Bobiță, e un lu-
cru bun. Dar pentru ce
dorești tu asta?

— Fiindcă vreau să
știu cum merg avioane-
le, vapoarele...

Bobiță Lazăr a căpătat
desigur „interesul pen-
tru tehnică” nu acum, în
primele zile de școală.
Gustul acesta i s-a for-
mat treptat în familie,
la grădiniță, în societă-
tea noastră — și crește
o dată cu copilul, în
școala în care învață și
care are grijă să cultive
acest interes.

Iată un atribut nou al
copilăriei. Un atribut că-
pătat în zilele noastre.
Atributul copilăriei în-
florite în anii liberi.

A. Cosmin

Știri

600 muncitori ai Reșiței la școala medie serală

La cursurile școlii medii serale din Reșița sînt înscriși în acest an școlar 600 de muncitori de la Combinatul metalurgic.

Școala și combinatul, sprijinite de organele locale, au creat muncitorilor-elevi condiții bune de învățură. Cadrele didactice se străduiesc să predea lecții de un nivel ridicat și să-i ajute pe tineri în însușirea temeinică a cunoștințelor

Acțiuni patriotice

Tinerii din orașul Galați, organizați în brigăzi utemiste de muncă patriotică, aduc o contribuție de seamă la grăbirea ritmului lucrărilor pe șantierele construcțiilor de locuințe, la asfaltarea a numeroase străzi, la amenajarea de baze sportive etc.

Cu multă hărnicie își desfășoară munca patriotică ele-

vii școlilor din localitate, evidențiindu-se în mod deosebit brigăzile de la Școala medie nr. 3.

Cadre pentru comerț

Dezvoltarea comerțului socialist, creșterea importanței, an de an, a volumului de mărfuri desfăcute în rîndurile populației, introducerea pe scară largă a tehnicii noi în comerț au făcut necesară pregătirea unui mare număr de cadre de specialitate. În acest scop, Ministerul Comerțului a organizat școli într-o serie de orașe principale ale țării.

Anul acesta funcționează nouă grupuri școlare comerciale — la București, Craiova, Constanța, Arad, Cluj, Tg. Mureș, Botoșani și Bacău. Fiecare din acestea cuprinde o școală tehnică de comerț, care pregătește contabili și merceologi și o școală profesională, care pregătește vinzători, bucătari, cofetari, măcelari, bufetieri etc.

Parerea noastră

Pe marginea articolului „Ce părere aveți, tovarăși educatori?” apărut în numărul 627 al „Gazetei învățămîntului”

— Am citit cu mîhnire cele relatate în articolul „Ce părere aveți, tovarăși educatori?” Apoi, cînd am terminat articolul, m-a cuprins un sentiment de mînie: cum este posibil ca cei ce își spun educatori, care socotesc că li se poate încredința sarcina de a crește, de a forma oameni, să-și îngăduie asemenea comportări cum și-au îngăduit unii educatori de la Casa de copii „I. C. Frimu” din Blaj?

A fi educator în general, a fi educator la o casă de copii în special, implică o răspundere mare. Statul, societatea ne încredințează nouă, educatorilor, cel mai prețios material — tineretul. De noi, de munca și de comportarea noastră, a celor care lucrăm în casele de copii, depinde în cea mai mare măsură ce fel de oameni vor fi copiii aflați astăzi în aceste case, depinde munca și comportarea lor de mîine.

Este indeobște cunoscut că într-o casă de copii educatori sîntem cu toții — de la director și pînă la fiecare membru al personalului de serviciu. De aceea toți cei ce lucrează într-o casă de copii trebuie să fie oameni pasionați de meseria lor, cu o conduită morală perfectă, capabili să constituie modele demne de urmat. Or, este vădit că nu așa au stat lucrurile cu unele cadre didactice de la Casa de copii „I. C. Frimu” din Blaj și în mod special cu conducerea acestei case.

Și eu lucrez într-o casă de copii și, împreună cu colegii mei, mi-am dat seama în practică de faptul că întreaga comportare a copiilor este o reflectare a muncii colectivului de pedagogi, a colectivului celor maturi. De aceea, conducerea casei noastre și-a pus nu numai sarcina de a educa pe cei mici, ci și de a veghea asupra muncii și atitudinii celor mari.

Tolerarea unor atitudini incompatibile cu etica omului nou — fie că ele se manifestă în rîndul pedagogilor, fie că au loc în rîndul personalului administrativ — are urmări grave. Pe de o parte, face ca munca să se desfășoare nesatisfăcător. Pe de altă parte, oferă elevilor un foarte prost exemplu și, făcîndu-i să creadă că te poți împăca cu o asemenea situație, le „educă” împăciuitoarea, pasivitatea.

La un moment dat ne-am sesizat de lipsa de interes și chiar de fuga copiilor din casa noastră de la lucrările practice de atelier. La început nu ne-am putut explica de fel această situație. Îi cunoșteam pe acești copii, știam că lucrează cu bucurie, cu entuziasm. Așa-i văzusem cînd am muncit alături de ei pe lotul nostru agricol, în grădina de zarzavat, în cea de flori. Cunoșteam hărnicia cu care Claudiu Papiu și Ion Tănase îngrijesc calul casei noastre. Admirasem dragostea lui Gheorghe Dragomir pentru mecanică. Știam că mulți alți copii sînt gata să te urmeze cînd îi antrenezi într-o muncă utilă. De aceea ne-am mirat mult că acești copii dormeau de muncă, fugeau din atelier. Cercetînd această situație ne-am dat seama că totul pornește de la lipsurile profesorului de lucru manual. Comod, lipsit de dragoste pentru meseria sa, cu apăsături și mentalități învechite, el nu putea să însușească interes față de lucrările practice. Colectivul pedagogic a încercat să-l ajute. Nu o dată, ci în repetate rînduri și cu

stăruință. Cum însă n-a primit ajutorul nostru, am cerut să fie îndepărtat din colectiv. Prin plecarea lui și venirea unui profesor cu dragoste față de copii și față de profesunea lui, munca întregului colectiv s-a întărit.

Revenind la cele petrecute la Casa de copii „I. C. Frimu” din Blaj vreau să arăt că în casa de copii, în școală, forța colectivului pedagogic, a opiniei lui sănătoase trebuie să se facă puternic simțită. Desigur că, dacă membrii colectivului casei de copii de la Blaj ar fi luat de la început atitudine în legătură cu abaterile manifestate, dacă ar fi ajutat la lichidarea lipsurilor, dacă ar fi manifestat exigență și fermitate, dacă ar fi fost principiali și combativi, neajunsurile ar fi putut fi înlăturate cu mult mai ușor și mai repede.

Și — vrea să mai observ un lucru: acela că organele de învățămînt ar trebui să manifeste o mai mare exigență față de cei pe care îi recrutează pentru munca de educatori în casele noastre de copii, să nu tolereze oameni necorespunzători în această muncă care cere pasiune, dăruire. Ar trebui atras, spre a o îndeplini, îndeosebi utemiști cu o bună pregătire politică ideologică, tineri cu o înaltă ținută morală. În această direcție organele U.T.M. ar putea da un mare ajutor secțiilor de învățămînt și cultură.

„Ce părere aveți, tovarăși educatori?” — ne întreba articolul din numărul trecut al gazetei. Eu personal am părerea că oamenii care nu-și înțeleg datoria nu sînt demni de a purta titlul de „educator” care, în statul nostru socialist are o bogată și înaltă semnificație. Și sînt sigur, afirmînd aceasta, că sînt în asentimentul colegilor mei din toate școlile și casele de copii ale țării.

Nicolae Dima

Directorul Casei de copii școlare nr. 7 — București

INSEMNAȚII BIBLIOGRAFICE

A apărut Gazeta Matematică și Fizică Seria A nr. 7-1961

În sumar:

G. Vrinceanu și A. Popovici: Despre problemele de bază ale teoriei relativității

V. Cseke: Despre metoda Montecarlo.

E. T. Avanesov: Ecuații diofantice liniare cu trei și patru necunoscute.

N. Mihăileanu: Aplicarea noțiunii de normă în geometrie.

Elena Opreanu: Rezolvarea ecuațiilor și inecuațiilor cu termeni fracționari.

D. Rimer: Consfătuirea privitoare la învățămîntul matematicii și fizicii în școlile profesionale și de meserii.

Recenzii — Bibliografie — Date astronomice — Probleme de concurs.

A apărut Revista Natura nr. 4-1961

În sumar:

Z. Stănescu, B. Halmovici: Poliploidia și folosirea ei în practica agricolă.

I. Al. Florescu: Cercetări sovietice privind problema măririi productivității pădurilor.

Em. Toța: Impresii botanice din R. P. Polonă.

V. Soran: Folosirea microscopului cu contrast de fază în cercetările de biologie

H. Almășan, C. Popescu, Gh. Scărlătescu: Principalele specii de vinat din R.P.R. Răspîndirea pe clase de efective.

C. S. Antonescu: Cercetări și explorări oceanografice în ajutorul zoologiei.

A. Manolache: Legarea învățămîntului de practică prin științele naturale

A. Gheorghiu: Aspecte din activitatea unui cerc pedagogic de științe naturale din București

Pentru tinerii naturaliști — Note — Recenzii — Informații

★

Seria pedagogie-psihologie (nr. 2-1961) a Analelor romino-sovietice editate de Institutul de studii romino-sovietic al Academiei R.P.R., apărută de curînd, oferă cititorilor un conținut variat și actual, cuprinzînd probleme importante atât pentru activitatea de cercetare cît și pen-

tra munca practică în domeniul pedagogiei și psihologiei.

Dintre articolele teoretice de orientare semnalăm „Problema aptitudinilor și problemele teoretice ale psihologiei” de L.S. Rubinstein, precum și „Biologicul și socialul în psihicul omului”, care reprezintă textul referatului ținut de A. N. Leontiev la cel de-al XVI-lea Congres internațional de psihologie de la Bonn. Autorul, prezentînd cercetările efectuate în ultimii ani în Uniunea Sovietică în problema biologicului și socialului în procesele psihice, demonstrează o dată mai mult că teoriile care susțin condiționarea directă și totală a psihicului de ereditatea biologică vin în contradicție flagrantă cu datele obiective ale psihologiei științifice.

La rubrica „Teoria și practica pedagogică” aflăm articolele „Consolidarea, verigă importantă a procesului de învățămînt” (R. G. Lemberg) și „Profesorul și munca independentă a elevilor” (I. Ogorodnikov). Ambele articole cuprind o temeinică analiză a problemelor abordate și dau indicații deosebit de valoroase cadrelor didactice în ce privește organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt.

Amintim de asemenea, pentru conținutul lor interesant, articolele și cronicile: „Organizarea și metodele instruirii prin munca în atelierul școlar” (N. A. Tomina), „Unele probleme privind capitolul „Teoria educației morale în pedagogie” (B. Bratu, I. Stanciu), „Prima carte sovietică în domeniul psihologiei sportive” (I. A. Samarina), precum și „Cronica vieții științifice”.

★

Analele romino-sovietice, seria istorie, editate de Institutul de studii romino-sovietic al Academiei R.P.R., publică articole de orientare generală, avînd la bază principiile fundamentale ale materialismului istoric. Trăind teme din toate epocile și formațiunile sociale, articolele se opresc îndeosebi asupra problemelor de istorie contemporană. Se publică studii de istoriografie, de metodologie, lucrări privind izvoarele istorice, științele auxiliare ale istoriei și probleme de periodicitate. Revista publică de asemenea articole scrise de oameni de știință romîni, în special în domeniul relațiilor romino-ruse și romino-sovietice.

În numărul apărut recent — nr. 2/1961 — aflăm o serie de

studii bine documentate și interesante: „Rezultatele studierii istoriei țărînimii sovietice și a construcției colhoznice din U.R.S.S.” (V. P. Danilov) „Memoriile ca izvoare pentru istoria societății sovietice” (M. N. Cernomorski), „Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din U.R.S.S. și importanța lor pentru arheologia R.P.R.” (M. Petrescu-Dîmbovița).

V. I. Salov scrie „Despre istoriografia reacționară vest-germană cu privire la epoca modernă și contemporană”, în cadrul rubricii „Critica istoriografiei burgheze”.

Revista conține de asemenea recenzii, adnotări și o cronică a vieții științifice.

★

Volumul „Pentru serbările pionierești”, apărut nu de mult în Editura tineretului, vine în ajutorul colectivelor ce pregătesc serbări școlare. Cele 148 de pagini ale cărții prezintă versuri, cîntece, piese de teatru, jocuri populare românești indicate a fi învățate de școlari.

Poeziile dedicate partidului, eroilor clasei muncitoare, vieții noastre libere și fericite sînt semnate de poeți ca: Tudor Arghezi, Mihai Beniuc, Maria Banuș, Marcel Breslașu, Demostene Botez, Cicerone Teodorescu, Veronica Porumbacu, Nina Cassian, Eugen Frunză, Alexandru Andrițoiu, Otilia Cazimir, Horvath Imre, Nicolae Labiș, A. M. Sperber ș.a.

Dintre cîntecele inserate în volum menționăm „Salutul cravatei roșii” de Hilda Jetea, „Partidului slavă”, de Marin Constantin, „Sîntem a țării primăvară” de George Deriețeanu, „Să fii partidului oștean” de Matei Socor, „Întiul meu salut de pionier” de Teodor Bratu etc.

Cartea cuprinde și două piese de teatru într-un act: „Pietrele dintre haturi” de Mircea Sintimbrînu și „O descoperire importantă” de Virgil Stoensescu, o suită oltenescă de jocuri populare și un joc din Oaș, însoțite de schițe și note explicative — prezentate în partea finală a volumului — vin de asemenea să-i ajute pe învățători, profesori și instructorii de pionieri în pregătirea copiilor pentru serbările ce se organizează în școli.

În toate recreațiile, jocul cu mingea atrage mulți elevi

„GEORGE ENESCU“

Intr-un interviu publicat în revista „Veac Nou“, marele bas sovietic Ivan Petrov, membru al juriului de canto, remarca: „Aveți o generație de mare viitor, iar școala românească de canto se ridică la un nivel european“. Aprecieri asemănătoare s-au făcut auzite și la secțiile de pian și vioară, profesori cu experiență și de prestigiu mondial elogiind școala noastră interpretativă.

Desigur că la capătul unui concurs unde au participat peste 100 de tineri din 18 țări, cea mai elocventă dovadă a nivelului pedagogiei muzicale rămân — în primul rând — rezultatele. Și cel de al doilea concurs internațional de la București a marcat un neli succes al didacticii noastre artistice. Dacă vom adăuga că, la interval de numai câteva săptămâni, numele sopranei Teodora Lucaciu a fost incunutat cu laurii premiului întâi al întrecerii cântăreților desfășurată la Sofia, socotim că imaginea ascensiunii școlii interpretative românești în ierarhia internațională nu trebuie mult documentată.

Să privim cu trei ani în urmă și să comparăm rezultatele. La primul concurs (1958) s-a impus în special școala noastră violonistică, în timp ce anul acesta numele românești figurează la loc de frunte și la canto (două premii întâi, două premii al treilea, un premiu cinci, trei mențiuni de onoare) și la pian (în lipsa acordării premiului întâi, concurenții noștri au câștigat premiile II și V). Apoi, numărul tinerilor români promovați în etapa a doua a concursului a mers la o majoritate covârșitoare față de trecut.

Dincolo de calculul cifrelor și de numărul premiilor obținute de reprezentanții noștri, merită a fi subliniat nivelul general net superior al actualei întreceri muzicale. Au urcat pe estradele bucureștene de concurs talente reale, unele în plină maturitate artistică. (Dan Iordăchescu, Ladislau Konya, Daniel Podlovski), care au împrumutat dispusei o ținută superioară. Cu atât apare deci mai semnificativă victoria actuală a pedagogiei muzicale românești cu cît forțele artistice angajate în întrecere au dispus de o pregătire profesională remarcabilă.

Cum a fost posibilă această înflorire a talentelor noastre? În primul rând, datorită aportului învățămîntului mediu de specialitate, deoarece nu se poate trece cu vederea faptul că printre premianții și concurenții promovați la etapa a doua, numele elevilor Școlii de muzică din București ocupă un loc important, Pianistii Constantin Iliescu, Teodor Paraschivescu și Maria Cristian, violoniștii Ilarion Ionescu Galați și Leonora Geantă, cântăreții Elena Simionescu, Elena Cotrubaș și Maria Romașcanu — toți sînt absolvenți ai acestei școli. Dacă vom adăuga și numele „mezinului“ actualului concurs, pianistul Dan Grigore, încă elev în clasa XI-a, venit de la Brașov, al lui Ștefan Lory absolvent al Școlii medii din Cluj, al lui Lhadislau Kiss, absolvent al Școlii medii din Tg. Mureș, putem aprecia așa cum se cuvine contribuția adusă de învățămîntul mediu muzical — înființat în anii regimului democrat-popular — la afirmarea școlii noastre interpretative.

Desigur, la desăvirșirea artistică a concurenților un cuvînt greu de spus l-au avut profesori ca Garabet Avachian, Arta Florescu, Francisc Balogh, Silvia Șerbescu, Fiorica Muzicescu și Constantin Stroescu de la conservatoarele din București și Cluj, care au continuat cu migală și competență munca pentru dezvoltarea acestor tineri, precum și al altora proveniți din școala de cultură generală (Daniel Podlovski, Ladislau Konya, Agatha Drucescu, Dorothea Palade), ce s-au format sub direcția lor îndrumare.

Toate aceste succese ale noastre au ridicat simțitor prestigiul internațional al pedagogiei muzicale românești contemporane. Nu de puține ori membrii străini ai juriilor i-au îmbrățișat spontan pe profesorii noștri imediat după evoluția elevilor lor. Era o recunoaștere deschisă a unei tinere școli în plină ascensiune pe care cel de al doilea concurs internațional „George Enescu“ venea să o confirme. În patria, care a dăruit lumii pe genialul autor al Rapsodiilor se dezvoltă azi o școală interpretativă autentică, demnă de numele marelui ei înaintaș.

V. Cosma

Mai multă atenție dotării bibliotecilor

Inzestrarea ritmică și sistematică a bibliotecilor școlare cu cărțile corespunzătoare cerințelor de lectură ale elevilor și necesităților de documentare ideologică și profesională a cadrelor didactice este condiția esențială pentru ca acestea să-și poată îndeplini sarcinile ce le revin pe linia sprijinirii procesului instructiv-educativ.

O bună dotare a oricărei biblioteci școlare presupune, pe lângă asigurarea sumelor necesare cumpărării de cărți, grijă pentru a selecționa, la intervale scurte de timp, din multimea titlurilor noi apărute, lucrările cele mai necesare școlii, în cantități suficiente. Inzestrarea făcută la întâmplare, fără discernămint și competență și la intervale mari, pe lângă faptul că duce la irosirea sau stocarea unor sume importante de bani, transformă bibliotecă într-un depozit de cărți care nu sînt cerute de necesitate și nu întotdeauna interesante, atractive pentru elevi.

În unele regiuni din țara noastră se observă o preocupare deosebită pentru ca inzestrarea bibliotecilor din școli să se desfășoare în condiții cât mai bune. Amintim în acest sens grija sfaturilor populare din regiunile Bacău, Suceava, Dobrogea, ca și a Sfatului popular al Capitalei, de a aloca pentru procurarea de cărți sume menite să satisfacă cerințele mereu crescînde ale învățămîntului. Datorită acestui fapt bibliotecile școlare, în special cele din școlile de 7 ani, au putut fi aprovizionate în condiții mai bune decît în trecut, pînă la începutul noului an școlar consumîndu-se aproximativ 70% din alocațiile acordate. De pildă, bibliotecile școlilor de 7 ani din cuprinsul regiunii Suceava au fost inzestrate cu cărți în valoare de 355.740 lei din cei 518.000 lei alocați. Și în raioane ca Lugoj sau Făget, unde munca a fost bine organizată, inzestrarea bibliotecilor se desfășoară în mod ritmic, iar bugetul alocat este consumat în mod rațional.

Colaborarea bibliotecilor școlare cu bibliotecile regionale sau raionale, participarea inspectorilor și a cadrelor didactice la alegerea cărților a permis selecționarea acelor titluri care interesează cel mai mult

diferitele categorii de școli, satisfacerea cerințelor izvorite din programele de învățămînt.

În același timp nu putem trece cu vederea unele aspecte negative care mai dăinuie atît în munca unor secții regionale și raionale de învățămînt și cultură, cît și în munca unor directori de școli în ceea ce privește dotarea bibliotecilor școlare. Pentru bibliotecile școlilor de 7 ani din raionul Galați și din raionul Ilia, de pildă, nu a fost cumpărată nici o carte pînă la începerea noului an școlar — și aceasta nu din lipsa fondurilor bănești. De asemenea, în raioanele Alba-Iulia și Hațeg bibliotecile au fost inzestrate cu cărți a căror valoare nu reprezintă nici 3% din sumele contractate pe întregul an. Cum pot bibliotecile școlilor din aceste raioane să sprijine procesul de învățămînt chiar și în limitele cele mai modeste cînd sînt lipsite de cărți noi?

În unele raioane din regiunile Cluj și Brașov sumele alocate bibliotecilor școlare au perspectiva să rămîna neconsumate. Așa, de exemplu, Secția de învățămînt și cultură a raionului Sf. Gheorghe a contractat doar 10.000 de lei din cei 48.800 alocați, consumînd în fapt numai 4.995 lei. Ritmul de procurare a cărților fiind atît de scăzut, în acest raion există pericolul ca diferența de aproape 44.000 lei să fie consumată la sfîrșitul anului, bineînțeles în grabă și la întâmplare, pe cărțile existente în librării în momentul acela, desigur nu în toate cazurile corespunzătoare necesităților școlii de 7 ani. Și mai rău stau lucrurile în raionul Cimpulung Mușcel, unde multe biblioteci școlare au rămas în afara oricărei dotări din cauza lipsei de preocupare a conducerii secției raionale de învățămînt și cultură.

Lacune se mai manifestă și în dotarea unor biblioteci ale școlilor medii din regiunile Banat, Brașov, Mureș-Autonomă Maghiară și Crișana, ca și în regiunea Iași, unde fondurile au fost consumate aproape în întregime în prima jumătate a anului, urmînd ca o perioadă lungă de timp, aproape două trimestre din noul an școlar, bibliotecile școlilor să nu mai fie inzestrate decît cu puține titluri noi.

Deficiențele semnalate în aprovizionarea bibliotecilor din școlile de

7 ani și medii, indiferent de cauzele care le determină, trebuie și pot fi îndepărtate. Mai multă preocupare din partea secțiilor regionale de învățămînt și cultură, exprimată prin control, analize și măsuri concrete și imediate, poate ajuta la îndreptarea lucrurilor, poate face ca sumele destinate inzestrării bibliotecilor să fie cheltuite la timpul potrivit, pe cele mai utile cărți.

I. Bică

Teatrul pentru Tineret și Copii își reia activitatea. La 30 septembrie se va reprezenta în sala din str. C. Mille piesa „Marele fluviu și adună apele“ de Dan Tărcilă, în regia lui D. D. Neleanu, iar în sala din str. Dobrogeanu Cherea piesa „Martienii“ de Mihai Liber, în regia lui Ion Cojar.

La puțină vreme după deschiderea stagiunii, în cursul lunii octombrie — teatrul va prezenta copiilor din Capitală două premiere. Este vorba de piesa pentru preșcolari „Băiatul din banca doua“ de Al. Popovici, care-și propune să inspire micilor spectatori dragostea pentru noul peisaj al patriei, pentru munca avîntată, închinată construcției socialiste și „2 la Aritmetică“ a scriitoarei sovietice Natalia Elicova. În a doua parte a stagiunii, tea-

trul și-a propus să prezinte copiilor piesa „Salut voios“ a tinerilor autori Eduard Jurist și Ion Mustață.

Alte două piese — una după cunoscutul roman al scriitorului german Erich Kästner, „Emil și detectivii“ și alta după „Micuța Dorrit“ a lui Ch. Dickens — vor vedea de asemenea lumina rampei în această stagiune la sala pentru copii.

În proiectele pentru anul acesta privind spectacolele pentru tineret se facorise câteva teme de actualitate. Ne referim mai întii la piesa originală „Pigulele plus 5 fete“ de tinăra autoare Constanța Bratu, comedie spumoasă din viața tinerilor textilete. De asemenea se vor prezenta câteva piese, cum sînt: „Oceanul“ de scriitorul sovietic A. Stein, piesa scriitorului bulgar Ivan Peicev, „În fiecare seară de toamnă“ și altele.

Muzeul pedagogic oglindă a istoriei învățămîntului

După cum se știe, pe lângă Institutul de științe pedagogice al M.I.C. a luat ființă un muzeu pedagogic, care va expune materiale ce ilustrează dezvoltarea învățămîntului din țara noastră.

Aflat încă în faza de organizare, adică în aceea de depistare și strîngere a obiectelor cu caracter muzeistic, colectivul de muncă al muzeului a reușit să selecționeze pînă acum un număr important de obiecte, în bună parte de natură arhivistică, bibliografică și fotografică, care se referă în special la prima jumătate a secolului nostru. O serie de materiale ilustrează dezvoltarea gîndirii pedagogice și a învățămîntului din țara noastră în secolul XIX.

Un real ajutor au dat Muzeului școlile, cadrele didactice și unele persoane particulare, care au răspuns cu multă bunăvoință chemării de a ajuta la depistarea și adunarea materialelor. Așa, de exemplu, Școala medie „Mihai Viteazul“ din Turda a oferit Muzeului o serie de lucrări pedagogice ca „Magazinul Pedagogic“ (Năsăud, 1868), „Principii din pedagogia generală“ de Ilarion Pușcariu (Sibiu 1880), precum și o serie de publicații periodice cu caracter pedagogic. Școala medie „I. Creangă“ din Capitală a oferit manualul „Metoda nouă de scriere și citire“ (Iași, 1887) printre autorii cărui se numără și marele povestitor Ion Creangă. Lucrări ca „Noțiuni de aritmetică pentru uzul claselor primare de ambe sexe“ de I. P. Eliade (Ploiești, 1885), „Raport asupra proiectului de organizațiune generală a învățămîntului public“ de A. Vizanti (București, 1886), ș.a.

au fost oferite de către Școala de 7 ani din comuna Domnești, regiunea Argeș.

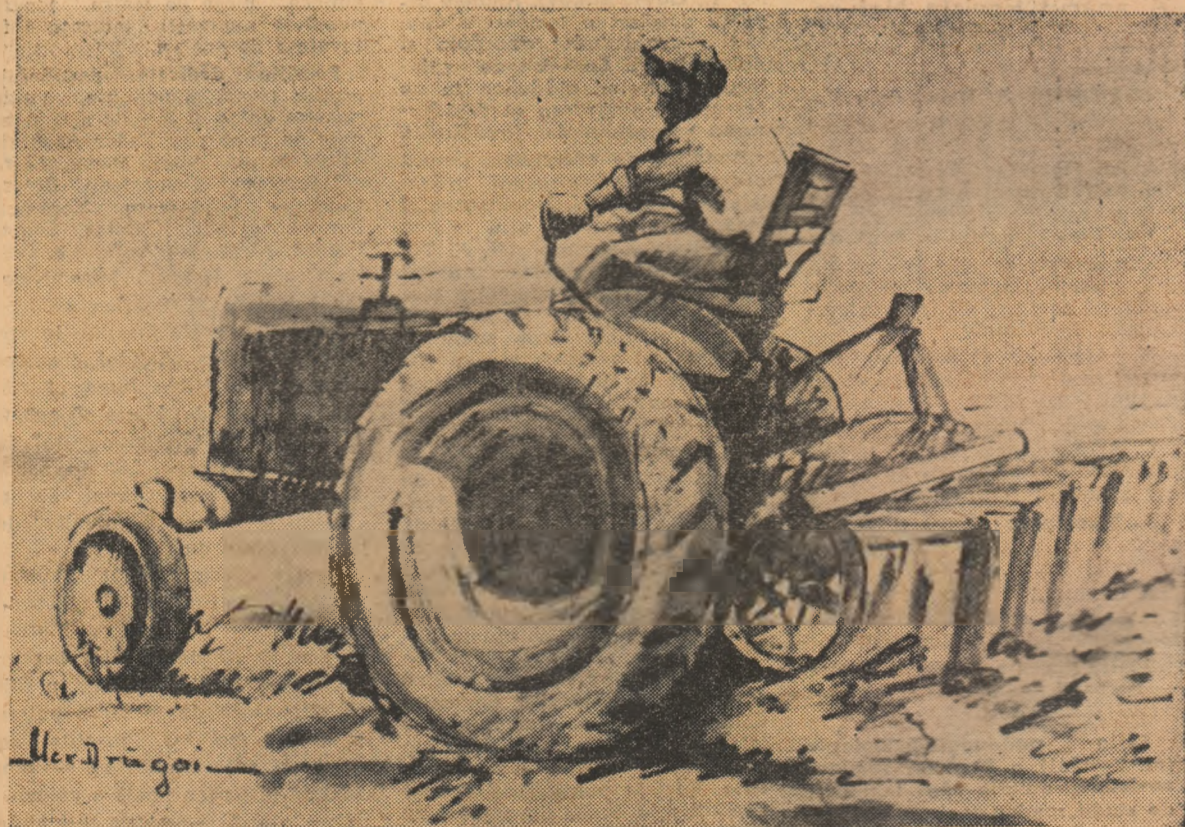
Colecția de publicații a Muzeului a fost îmbogățită cu lucrarea deosebit de importantă: „Observații sau băgări de seamă asupra regoilor gramaticii românești“ de Iannake Văcărescu (ed. II-a, Viena, 1787). Exemplarul achiziționat este important nu numai prin faptul că reprezintă prima încercare de alcătuire a unei gramatici a limbii romine, ci și prin aceea că poartă dedicația și autograful cărturarului progresist ardelean Moise Nicoară.

Materialul arhivistice ocupă un loc important în dezvoltarea istoriei învățămîntului din țara noastră. Muzeul posedă în prezent hrisoave domnești, documente referitoare la înființări de școli, atestate (certificate) școlare din prima jumătate a secolului XIX, documente care dovedesc participarea cadrelor didactice atapate de popor și a elevilor la diferite evenimente importante din istoria patriei, începînd cu școala lui Tudor Vladimirescu și pînă la înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944 sub conducerea P.C.R.

Colecțiile Muzeului pedagogic cresc din zi în zi, așa încît nu este departe ziua, cînd ele vor putea fi prezentate sub forma unor expoziții permanente.

Desigur că și în viitor, pătrunso fiind de importanța lui, cadrele didactice vor sprijini Muzeul pedagogic în munca de depistare și colecționare a materialelor.

Nicolae Anderco

Prof. ALEX. DRĂGOI (București):

„Mecanizarea agriculturii“